ԺԱ. ՏԱՐԻ 3253 | (Ն. Տ.) 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1894 | 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1894 | 23 ՃԷՄԱԶԻԷԼ ԱԽԸՐ 1312 | ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره ولك غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	150
»	» Վեցամսեայ	»	»	75
»	» Եռամսեայ	»	»	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	» Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի				2
Գաւառաց բաժանորդ ծախքը միթրիանի			Դ.հեռ.	50

Խմբագրութեան ուղղուած Գրութիւնները այլ գրութիւն ետ չի տրուիր:

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Կովկասցի տաղանդաւոր երաժիշտ Պ. Նիկողայոս Տիգրանեան, որ մասնագէտ է արեւելեան ձայնագրութեան, ներկայ տարւոյ ապրիլին Բէդըրսպուրկի մէջ նուագահանդէս մը տուած էր որ մեծապէս գնահատուեցաւ: Երիտասարդ արուեստագէտը՝ ասիական երաժշտութեան վերաբերեալ նիւթեր հաւաքողներուն մէջ առաջնակարգ տեղը կը գրաւէ: Բրօֆէսօր Սալավէօվ, Պ. Տիգրանեանը անաչառապէս բայց համակրանօք քննադատողներէն մէկը, լսելով դաշնակի վրայ անոր նուագած անտիպ եղանակներէն հրաշալի «Պէյաթի-Շիրազ»ները, փութայ խորհուրդ տալ անոր որ իսկոյն հրատարակութեան յանձնէ զանոնք. այդ եղանակներուն մէջ մասնաւորապէս ի յայտ կուգան տաք բնաւորութիւն մը եւ ստեղծագործող ուժ. բայց [illegible] արուեստագէտը, որ ամէն բանի մէջ կը փնտռէ գեղեցիկն ու կատարեալը, մէկ քանի [illegible] նշմարած ըլլալով իր ձայնաստեղծներուն մէջ, լաւագոյն համարած էր ժամանակ մը յետաձգել իր երկրորդ հրատարակութեան տպագրութիւնը:

Պ. Տիգրանեան մայիսի վերջերը թողլով Ռուսիան, վերադարձաւ իր բնագաւառը, Աղէքսանդրապոլ, ուր հօրենական յարկին տակ սկսաւ զբաղիլ իր սիրելական աշխատութիւններով,—ձայնագրել, մշակել, կարգի ու կանոնի դնել իր անհամար արեւելեան եղանակները: Այդ միջոցին, անոր այցելութեան գնաց պարսկական եղանակներու ուսուցիչ Աղամալ աղա Աղամալեան: Այս պատկառելի ծերունին որ պարսկական հնագոյն եղանակներու անսպառելի աղբիւր մը ունի իր մտքին մէջ ու իր ձեռքին տակ, եւ որուն կը պարտի Պ. Տիգրանեան իր յաջողութեանց մեծագոյն բաժինը, մանկութենէն սկսեալ մինչեւ ծեր հասակը իր կեանքը անցուցած ըլլալով խաներու եւ ժողովրդական շրջանակներու մէջ, իւրացուցած է ամէն ինչ որ երգած ու ստեղծագործած է պարսկական յատուկ երաժշտութիւնը:

Երկու արուեստագէտները ամիսներ անցուցին միասին, միեւնոյն ժամանակ ածելով «Թառը» ու դաշնակը: Ծերունի երաժշտասէրի ձեռքին մէջ կը դայլայլէր մելամաղձոտ գործին, արեւելեան տխուր մեղեդիներ արտաբերելով, մինչ երիտասարդ դաշնակահարի մատներուն տակ կը հնչէին արեւմտեան եղանակներ, այնքան կենդանի ու վառվռուն՝ որքան ինքը՝ նուագողը:

Եւ այդ համերաշխ նուագածութենէն ետք, Պ. Տիգրանեան լրացուցած է շարք մը արեւելեան գեղեցիկ եղանակներու որոնք տպագրութեան յանձնուած են: Անոնց մէջ ամենէն նշանաւորներն են «Պէյաթի-Շիրազ»ները: Այդ պարսկական անման եղանակներն, որոնք զքանչացուցած են նոյն իսկ Եւրոպայի երգահանները, անշուշտ ունեցած են արուեստագէտ հեղինակներ որոնց մըտքին ու սրտին մէջ հոգի առեր են անոնց կենդանի ձայները: Բայց թէ ո՛վ է անոնց բուն հեղինակը եւ ի՞նչ է անոնց իսկական բովանդակութիւնը, այդ կէտը մութ մնացած է: Արդէն, պարսկական երաժիշտներու մասին քիչ ծանօթութիւն ունին, նոյն իսկ Կովկասի մէջ, ուր ծանօթ է միայն՝ Աֆրասիապ հռչակաւոր երգահանին անունը, որ մեծ լոյս մը չի սփռեր ասիական երաժշտութեան պատմութեան վրայ:

«Պէյաթի-Շիրազ»ին բովանդակութիւնը թէեւ յայտնի չէ, բայց զայն լսողին տպաւորութիւնը մասամբ կը պարզէ անոր իմաստն ու խօսքերը: «Պէյաթի» բառը կը նշանակէ «տխուր-եղանակ» եւ իրաւ ալ, այդ եղանակներուն մէջ կը տիրէ վիշտ, թախիծ ու տրտմութիւն: Սիրոյ լեզուով կը խօսին անոնք, ցաւը կը պատմեն, վշտի բեռան տակ ընկճուած ձայն մը կ'արտաբերեն:

Պարսկական այդ ամենադժուարին եղանակները եւրոպական չափերու տակ դնելու եւ եւրոպական գործիներու յարմարցնելու առթիւ, Պ. Տիգրանեան մազի չափ չէ շեղած իսկական եղանակներէն եւ հաւատարիմ մնացած է անոնց բովանդակութեանը, բնութեանը ու ոգւոյն: Երիտասարդ արուեստագէտին գլխաւոր արժանիքներէն մէկն է այս ընդունակութիւնը:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՄԸ Ի ՃԱՊՈՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները քաղուած են դիւանագէտի մը ուղեւորական օրագրէն, որ քանի մը տարի առաջ Ճապոն այցելեց:

Այս պահուս Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ կատարուող դէպքերը այժմէութեան շահեկանութիւնը կ'ընծայեն սոյն գրուածքին:

«Նոյեմբեր 6ին, ամէն տարի, ճապոնական բոլոր զօրանոցներուն մէջ կրօնական արարողութիւն մը կը կատարուի ի պատիւ այն զինուորներու հոգւոյն որք մեռած են Ֆորմոզաի արշաւանքին եւ Սացումայի դէպքերուն մէջ. այս հանդէս բոլոր զինուորներուն համար պատիւ մըն է՝ նախնիքներու պաշտամունքին մատուցուած, ճշմարիտ կրօնք Ճապոնի:

Ի Թօքիօ, Միքատօին քաղաքը, հանդէսը կը կատարուի Քէօտանի մեհեանին մէջ, զինուորական նոր Ակումբին մօտ. գետնէն տասը մեթր բարձր գահաւանդ մըն է. տաճարը, որուն սուրանկիւն եւ հանգրիճած գագաթը շէնքին կուտայ չինական կառոյցի մը երեւոյթը, կեցած է տասը միակտուր սիւներու վրայ, Նիքքօի հսկայ մայրիներէ շինուած: Մէկ կողմը միայն, ուր կրթնած է խորանը, գոցուած է պատով մը:

Թօքիօի զինուորները ճամբաները եւ մօտակայ հրապարակները կը բռնեն. ամբոխը կը լեցունէ պարտէզներն ու տաճարին առջեւի հարթավայրը. բազմագոյն, ցանցառուն, շփոթ խառնուրդ մըն է փայլուն մազերով մարդերու, որք, առանց խօսք մը արտասանելու, կը խռնուին ոստիկաններու շարքին ետեւը:

Ահագին վարագոյր մը կը ծածկէ ձիաւոր արձան մը որուն բացումը կէս օրէն ետքը պիտի կատարուի. կանգնուած է ի պատիւ Ճապոնի պատերազմական նախարարին. յուզումը մեծ է, վասն զի գործին մէջ ամէն ինչ ճապոնական է, նիւթը, ձին, մետաղը իսկ:

Շրջանաձեւ ճամբայ մը թողուած է որ արարողութենէն ետք պիտի ծառայէ զինուորներուն վազքերուն եւ խաղերուն:

Սպաները քիչ քիչ վեր կ'ելլան մեհեանին սանդուխէն. ամենքն ալ պաշտօնական հագուստով, բրտենկոգ՝ արծաթեայ գօտիով, գդակ մեծ ճերմակ ցցունքով: Երաժիշտներու խումբ մը կրօնական եղանակ մը կը նուագէ՝ որ սրտաճմլիկ արտայայտութիւն մը ունի:

Մէջտեղի նրբուղիին երկու կողմերը, մեհեանին մէջ, դրուած են պատերազմական եւ ծովային նախարարներուն ու Միքատոյին ներկայացուցիչներուն աթոռները. անոնց ետին, սպայակոյտներուն բազմութիւնը:

Կեդրոնական գահաւանդի մը վրայ՝ սեւ փայտէ շրջանակին մէջ կը շողայ մեծ համր հայլին, խորհրդանշան սինդոյական կրօնքին. սիւներէն մէկուն վրայ Միքատօն ներկայացնող պատկեր մը. քովը, բրինձ մեծ պարկեր, օղիի տակառ մը, մեռելներու ճաշին համար ընծայուած, պիտակներու վրայ կը կրեն պարգեւատուներուն անունները. Քամաձու իշխանը եւ պատերազմական նախարարը. լայն աստիճաններ կը զարդարեն խորքի պատը եւ դէմի խորան կը տանին, որ արծաթեայ չուխայէ վարագոյրով մը գոցուած է: Քահանաները, կրօնական նուագի ձայնովը յամրաքայլ կերթան կուգան. ամբողջովին ճերմակ հագուած, սեւ մազով հիւսուած գդակ մը դըրած, երբեմն ծնծղահարելով եւ մաքրելով ետքը միայն կրնան կատարել իրենց պաշտօնը: Ճերմակ կտաւէ կիսաձեւ պատառ մը կը ծածկէ իրենց բերանը:

Քահանայ մը կ'ելլայ գլուխն այն սանդուխին ուր են ճերմակ փայտէ աթոռակները որք կը կրեն արքունական նուէրները, եւ խորին ողջոյնով մը կուտայ զանոնք ուրիշ կրօնաւորի մը որ կ'առնէ՝ ճակտին բարձրութեամբ վեր առնելով. կերակուրը ծածկող քօղը վեր կ'առնուի եւ, — իրենց ծալիկներու մասին վերապահուած արուեստով մը, — կը տեսնենք ձուկեր, նարինջ, պտուղներ, ամէնէն այլազան բանջարեղէններ անկողիններու վրայ, տերեւներով եւ պամպուշ ձողերով շրջանակուած:

Երրորդ կրօնաւոր մը ներքին գահաւանդը կ'առնէ զանոնք, չորրորդ մը աստիճաններուն վրայ կը դնէ:

Մեռելներուն անունը գրուած է, հոգիները սպասուած են:

Զօրավարները կ'իջնան սեղանակետի մը առջեւ ուր կը բերէ արքունական նամակը. պատիւը զոր Միքատօն ամէն տարի կ'ընէ մեռած զինուորներուն համար:

Մեծ կրօնաւորը, կարմիր երկար պատմուճան մը հագած, յարգանօք կը քաշէ փաթթոցը որուն երեւումէն ամէն գլուխները կը խոնարհին:

Կրօնաւորները կը հանեն իրենց բերանակապը եւ երկու ձեռուըներին փայտի մը վրայ միացուցած, կ'երկրպագեն:

Մեծ կրօնաւորը դէպ ի հայլին կը յառաջանայ, երեք անգամ կը զարնէ ձեռքերուն մէջ՝ Ուրուականներուն ուշադրութիւնը գրաւելու համար:

Նոյն ատեն վրայ, չեռայ ծնրադիր, եւ երեք անգամ գլուխը մինչեւ գետին կը խոնարհէ. գետինը կը պագնէ, եւ նամակը բանալով բարձրաձայն կը կարդայ:

Նորէն ձեռքերուն մէջ կը զարնէ եւ կ'երթայ նոյն տողով մագաղաթը կը դնէ եռոտանիի մը վրայ, արծաթէ պատուանդանին առջեւ:

Կրօնական քայլերգը այդ միջոցին մեղմիւ նուագուելով՝ հեռաւոր հեծեծանք մը կը նմանի:

Առնելով տերեւի ճիւղ մը որուն կապուած են ճապոնական գոյներով ժապաւէններ, մեծ կրօնաւորը կը տնկէ զայն խորհրդաւոր հայլիին առջեւ. պատերազմական եւ ծովային նախարարներն անոնց կը հետեւին:

Յետոյ կուգան բոլոր սպաները, իրենց պաշտօնին կարգովը, ընդունելութեանց եղանակին համաձայն, երեք անգամ խոնարհելով Ուրուականներուն առջեւ:

Այն ատեն քայլերգը կը լռէ. դռները կը գոցուին. բոլոր զօրքերը բարեւ կը կեսան իրենց մեծ եղբայրներուն, մեռելներուն համար:

Այդ [illegible] համագումարները, հաւատարիմ լուրջ ըլլալու համար կամքին՝ մինչ զուարթ այդ ճապոնական բազմութիւնը, եւ մանաւանդ կապոյտ արեւափայլ երկինքը՝ առաձարին սիւներուն մէջէն, հոգիին կը ներշնչէին հանդարտութիւն ի ձեռ պայծառութեան մը, այդ հանդէսին տեսարանին հետ, ուր ճերմակ կրօնաւորները, բիրտ զրահ, ճաշ պիտի տային անոնց որոց աչքը փակուած է յաւէտ:

Դուրս ելած ատեննիս հարցուցինք նաւապետին թէ ինչ էր այդ քայլերգը որուն չափերը այնքան լաւ կը չէզէին արարողութեան տպաւորութիւնը:

—Շօբէնի քայլերգն մէկ կտորն է, պատասխանեց անգլիերէն լեզուով:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԷՐՆԵՐ

Առողջ ապրելու էական պայմաններէն մէկն է մարմինը մաքուր պահել եւ առողջապահութեան գծած ընդհանուր կանոններն ու սկզբունքներն ալ մասնաւոր զգուշութեամբ գործադրել: Եթէ այսպէս չըլլայ՝ կրնայ մեր առողջութիւնը խանգարել եւ աւելի մահաբեր ու ծանր հիւանդութեանց տեղի տալ:

Մարմնոյ խնամքները ինքնին շատ մեծ կարեւորութիւն ունին, ուստի եւ ասոր համար անհրաժեշտ է որ մորթին պաշտօնները միշտ գործօն վիճակի մէջ պահուին: Մեր մարմնոյն ամբողջ արտաքին երեսը ծածկուած է մորթային անթափանց եւ զգայուն թանձր խաւով մը, որ կը ծածկէ նաեւ մկնային դրութիւնը, որուն հետ ճարպային ու քրտնաքեր գեղձերուն լաբրակցական խաւը:

Մորթը երկու խաւերու բաժնուած է, որք իրարմէ կը զատուին մասնաւոր թաղանթով մը: Ստորին խաւը որ շատ զգայուն է՝ ճշմարիտ մորթը կը կազմէ եւ պաշտօն ունի մարմնոյն արտաշնչութիւնը կատարել: Արտաքին խաւը որ վերնամաշկ կը կոչուի, ճշմարիտ մորթին ամբողջ կազմութիւնը բնական վիճակի մէջ կը պահէ: Մորթը ունի իրեն յատուկ ջիղերը՝ պէտք եղած զգայականութիւնը տալու համար որք կը հասնին եւ կը վերջանան մորթային երկու խաւերուն մէջ:

Մարմնոյն մակերեւոյթը պատող մորթը կը ծառայէ իբրեւ [illegible] զգայարան իր զգայուն ջիղերուն շնորհիւ: Ասոնք գիտակ կը ցուցնեն իրենց հզօր մարմնոյ մը գոյութիւնը ու վիճակը, մարմնոյն մեր մորթին վրայ ըրած ազդեցութիւնը, ինչպէս եւ բերանը, լեզուն, շրթները, քթին խորշերը պատող նրբամաշկը կատարելապէս կը ծառայեն [illegible], սակայն պէտք է գիտնալ որ այս թաղանթը ամէն մասամբ հաւասարապէս զգայուն չէ:

Մորթին պաշտօնն է գլխաւորապէս մեր մարմնոյն աղտեղութիւնները դուրս վանել, մորթային անհամար եւ անհամարելի ծակոտիներու միջոցաւ (*) եւ որով մեր մարմնոյն ընդհանուր առողջութիւնը կը պահպանէ: Մաքրութեան խնամքները միայն կը դիւրացնեն այս կերպով եւ մանաւանդ լուացուելով, բաղնիք երթալ ու լոգանք ընելով եւ մի քանի տեսակ օծանելիքներով:

Մարմինը մաքուր պահելու համար բաւական է ամէն առտու լուացուիլ: Երեսը ու դէմքը, ձեռքերը միշտ պէտք է լուալ մաքուր եւ գոլ ջուրով եւ ամէն 15-20 օրը մէկ անգամ բաղնիք երթալ ընդհանուր լոգանք մը ընելու համար:

Անուշաբոյր նիւթեր, անուշահոտ [illegible], քաղցրահոտ պոմատներ ու [illegible] եւ ուրիշ այս կարգի մասնաւոր ջուրեր, հիւթեր եւ այլն, որք իբրեւ օծանելիք մորթը խնամելու եւ մաքուր պահելու կը ծառայեն վնասակար են մորթին, մորթային դրութիւնը կը խանգարեն եւ մորթը կը բորբոքեն ու կը [illegible]:

Ամէնէն բնտիր եւ լաւագոյն օծանելիքը մաքուր ջուրն է: Օրը գոնէ մէկ կամ երկու անգամ դէմքը եւ ձեռքերը լուալ հարկաւոր է եւ օգտակար: Մորթը աւելի լաւ մաքրելու համար կրնանք միայն օճառ գործածել (օճառը որ կը պատրաստուի ճարպային նիւթերէն եւ խեղ մը ալքալիններէ, քիչ թէ շատ կը վնասէ մորթին, մինչեւ անգամ լաւագոյն օճառներու մէջ ալ փոքր ի շատէ կը գտնուին այս ալքալիններէն):

Օճառը, ինչպէս ամենքս ալ գիտենք, շատ լաւ կը մաքրէ մարմինը եւ դիւրութեամբ կը հանէ մարմնոյն աղտեղութիւնները. ընդհանուր բաղանեաց համար ալ ամէն օծանելիքներէն աւելի կը յարմարի: Ալքօօլական կամ անուշաբոյր լուացքները ամէն ատեն լաւագոյն են առողջապահիկ տեսակէտով:

Մազերու համար ալ մաքրութիւնը առողջութեան առաջին պայմանն եղած է: Մազերը իբրեւ զարդ եւ պաշտպանութիւն համարելու չէ, անոնց պահպանութիւնը առողջութեան համար օգտակար է, գլխի, ականջի, աչքի եւ ակռայի ցաւերը շատ անգամ մազերու նուազութենէն կը պատճառին: Մազերը մաքրութեան խնամքներով պահպանելու է, կարելի եղածին չափ քիչ եւ կամ առանց երբեք անուշահոտ իւղերու եւ ներկերու դիմելու: Այս պարագային մէջ ամենէ բնտիր եւ լաւագոյն օծանելիքը Աբէնեան ջուրն է որ կը յարմարի ամէն հասակի եւ սեռի մարդոց(**):

(*) Մորթը այս ծակոտիներու միջոցաւ օդ կը ներմուծէ մարմնոյն մէջ եւ ասոր համար գիտուններէ շատեր իրականապէս կը հաստատեն թէ՝ շնչառութեան մէկ գործարանն ալ մորթն է:

(**) Մազերու մաքրութեան համար յատկապէս պատրաստուած ջուրերու սկըզ-

Իւղային եւ անուշահոտ նիւթերը, առհասարակ վնասակար են, երբ մազերը մաքրելու եւ պահելու համար իւղ գործածել պէտք ըլլայ, ամենապատուականն է եզան ոսկուծուծի անուշիւղը (թէեւ հազուագիւտ) որ կը պատրաստուի. 150 կրամ եզան ոսկուծուծը հալեցնելու է մաքուր աման մը մէջ, կ'սկսի կամաց կամաց թանձրանալ, այն ատեն 60 կրամի չափ կաղինի իւղ աւելցնելու է: Այս իւղը միւս ամէն իւղերէն լաւագոյն է, [illegible] աւելորդութեամբ որ մազերը կակուղ պահելէ զատ, կ'երկարէ, արմատները կ'ամրացնէ եւ գլխուն վրայ գոյացած թեփերը բոլորովին կը ջնջէ: Աւելի հաճելի եւ բնտիր ընելու համար այս իւղին մէջ 1—2 կաթիլ անուշահոտ լիմոնի (պէրկամօթ) հիւթ աւելցնելու է:

Երբոր մազերը ճերմկնան եւ թափիլ սկսին (որ շատ անգամ մազերու փայլանութիւն տալու համար գործածուած նիւթերէն եւ փոշիներէն կ'ըլլայ), դարձեալ այս իւղին պատրաստելու է, այս անգամ մի քանի կաթիլ շաքարօղի (ռօմ) աւելցնել պէտք է:

Մազերը մաքուր պահելու համար կարելի եղածին չափ կարճ պահելու է, մանաւանդ եթէ թափելու տրամադիր են, գրեթէ ամէն ատեն կտրելու է եւ կարելի եղածին չափ գոլ բռնելու է գլուխը: Ամէն օր սանտրելու եւ խոզանակելու է առանց երբեք յաճախակի լուացուած ըլլալու գլուխը: Մասամբ հասակի մէջ գլուխը խիստ շատ անգամ լուալով մազերը կ'սկսին հետզհետէ թափիլ, ականջի ցաւեր, գլխացաւ, ուղեղային հարբուխ եւն, ամենքն ալ յաճախակի լուացումներէ կը ծագին: Կանանց մազերու առատութիւնը կը վնասէ գլուխը երկարատեւ խոնաւութեան մէջ պահուելէ եւ խոնաւութեան գլխուն մորթին վրայ ըրած ազդեցութիւնը ընդհանրապէս վնասակար է եւ վերոյիշեալ ցաւերը յառաջ կը բերէ: Ալքօլական եւ անուշաբոյր լուացումները մազերու համար ալ լաւագոյն են եւ կը յարմարին:

* *

Մօրուքին համար ալ մաքրութիւնը կարեւոր է: Ասոր համար ամենէ առաջ կարճ պահելու է, ամէն օր եւ գոնէ շաբաթը մէ անգամ մաքուր օճառով լուալու եւ սանտրելու է: Մօրուքի համար շինուած ամէն տեսակ օծանելիքը ինչպէս են անուշահոտ իւղեր, ներկեր, դեղեր եւ հիւթեր եւլն. առհասարակ վնասակար են, մորթը կը բորբոքեցնեն, վէրքեր կը գոյանան, մանաւանդ երբեմն կը ծագին աչքի, ականջի եւ ակռայի ցաւեր:

Ամենէ բնտիր եւ լաւագոյն օծանելիքը ջուրն է: Շատ անգամ ջուրին մէջ քիչ մը բնտիր օճառ կրնայ դրուիլ աւելի լաւ մաքրելու համար: Դէմքը լուալու համար անձեռոց եւ սպունգ կը գործածուի, սպունգը կակուղ ըլլալուն աւելի թեթեւ կը դպչի մորթին եւ այս, մօրուքին համար ալ շատ լաւ կը յարմարի:

ՏՈՔԹ. Յ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

(Շարունակելի)

բունքը արդէն այս կարգի իւղեր են: Ամենէն լաւագոյնը Աբէնեան ջուրն է, բաղադրեալ որոշեալ քանակութեամբ ալքօլէ, մաքուր եւ անարատ բողասէ, Բանամայի փայտէ եւ զուտ վարդի ջուրէ որ օճառի պէս փրփրելով մազերը աղտեղող նիւթերը շուտով կը մաքրէ:

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (42)

ՌԸՆԷ ՏԸ ԲՕՆ ԺԷ

ՄԱՐԳԱՐԻՏՆԵՐՈՒ ԳԵՏԸ

(ՎԱՐՄՈՒԹ—ՄԱՄՈՒԿԸ)

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՃԵՐՄԱԿ ՆՈՒՆՈՒՖԱՐԸ

Այս նաւերէն ամենէն տարօրինակներն անոնք են զորս առեւտրական ծփանուտ տուներ բրած էին: Մեծ կամրջակներու վրայ կը տեսնուէին ճշմարիտ փայտաշէն տուներ իրենց բաժանումներով, հաշուակալներով, վաճառման բոլոր գործիներով: Գնորդներուն մակոյկները կը կենային նեղ սանդուխին տակ ուսկից կ'ելլուէր վաճառատան դուռը, որուն վերեւը խոշոր գիրերով կը պարզուէր դերձակի մը, կօշկակարի մը կամ դեղավաճառի մը անունը: Եւ նաւային այս տարօրինակ շէնքերուն տամալին շինուած էր փոքր քարերով որք պաշտօն ունէին չարագործներուն խելքը գլուխը բերել:

Շնորհիւ այս հաստատութեան, իւրաքանչիւր նաւուն կօշկակար, մանրավաճառ կամ դերձակ կրնար ուզած ատենը կամ առաջին իրարանցումին իր խանութը ապահով տեղ փոխադրել: Կը բաւէր խարիսխը վերցնել եւ ճամբան փոխել:

Գալով Վամբօա գիւղին, մէկ փողոցէ կը բաղկանար, որ չորս մեթր լայնութիւն եւ երեք հարիւր յիսուն մեթր երկարութիւն ունէր գրեթէ: Բոլոր տուները կամ մանաւանդ բոլոր խրճիթները որք ճակատնին գետակին դարձուցած էին, վարսացիներու վրայ էին շինուած: Սահուն ձողերէ վեր կ'ելլուէր, որք շատ անգամ վտանգաւոր կ'ըլլային հոսանքին արագութենէն եւ հակահոսանքէն:

Մնաց որ փոքր խանութպաններ եւ նաւային մեծ կայաններու հասարակ հայթայթիչներ միայն կային հոն, լուացարարներ, մսավաճառներ եւ ձկնորսներ, վասն զի ոչ մէկ եւրոպացի երբէք սիրտ չէր ըներ գիշեր մը խել անցունել ճշմարիտ գեղին մէջ:

Այն պահուն երբ Բերքինս հոն կը հասնէր, ամբողջ նաւահանգիստը անասելի յուզում մը կը ներկայացնէր:

Թայ-փինկներու մերձեցումին լուրը արդէն տարածուած էր հոն, եւ կը վախցուէր որ իր նոր տագնապներուն մէջ փոխարքան ա՛լ զօրութիւն չունենար օտարները պաշտպանել՝ ինչպէս ըրած էր մինչեւ այն ատեն:

Ուստի առեւտրական նաւերը որք բեռնաւորուած էին, իրենց մեկնումի պատրաստութիւնները կը տեսնային, մինչ ուրիշներ պաշտպանողական կը պատրաստուէին: Ծփանուտ վաճառատուններէն շատերը արդէն յառաջացած էին մինչեւ Սըսէօգ հրուանդանը, նաւահանգստին ծայրը, որպէսզի առջին նշանին պատրաստ ըլլան գետակն իջնալու:

Մանտարէնի բազմաթիւ նաւեր գիշերանց անցեր էին խարխատուղիէն եւ ամբողներուն կողմն էին ուղղուած: Անկից զատ, ժողովուրդը որ առջի օրը ուրախ զուարթ էր, յանկարծ բիրտ ու ժպիրհ էր եղած:

Վերջապէս օդին մէջ ըմբոստում կար, եւ երբ անգլիացիներն իմացան յարձակումը որուն ենթարկուած էր իրենց հայրենակիցը Բանդօնէն հազիւ քանի մը մղոն հեռու, այլ եւս չտարակուսեցան չինական իշխանութեանց մեղսակցութեանը վրայ:

Թէեւ բոլորովին այս կարծիքէն չէր, Բերքինս ոչ նուազ անհամբեր էր որ Արթուր տեսնալու Էօլէ—ին մէջ, որպէսզի օգուտ քաղէ այդ օրէն եւ իր երկկայմը Լէնդէնէն Լոնդօ տանի եւ Լօթէրի մարմինը Հօնկ-Քօնկ փոխադրէ: Ուստի իր մակոյկը փութացուց, եւ մակոյկը շատ չանցած ուղղուեցաւ դէպ ի գետակին սարին կողմը:

Մեռեալը վրանին տակ պառկած էր: Տիկին Լօթէր կ'աղօթէր եւ կուլար անոր մօտ: Բէյ-Հօ դեկը կը վարէր: Նաւաստիները կը հսկէին եզերքներուն վրայ:

Մակոյկն այսպէս անցաւ Պօքքա-Թիկրիսի նեղուցէն եւ իրիկուան հազիւ ժամը հինգն էր երբ մօտեցաւ Էօլէ—ին որ խարսխած էր ի Լէնդէն: Հոսանքին օգնութեամբը, գրեթէ ութը ժամուան մէջ անցած էր քառասուն մղոնը որ այս կղզին կը բաժնէ Վամբօաէն:

Մեր գիւղացին երկկայմը քառասնեակ մեթր երկայնութիւն եւ եօթը մեթր լայնութիւն ունէր, եւ իրաւ շատ փառաւոր նաւ էր:

Երբ առագաստով երթար, ձիւնաթոյր փետուրներով ալպաթրոսի մը կը նմանէր ջուրերուն վրայ սաւառնող, շնորհիւ վըսեմին անսահման առագաստին որով կը ծածկուէին յետնակողմը հակած երկու կայմերը: Իր առաջակողմը, նրբաձեւ կլորուած, ցռակայմ մը կար որուն ծայրը կը գտնուէին, ինչպէս իր կայմակալներուն վրայ, ճաճանչաձեւ կտրուած եռանկիւն առագաստներ: Արտաքին կողմը սեւ ներկուած էր, պղնձեայ պատածքէն մինչեւ գօտիները, ոսկի պէս փայլփլուն: Կայմերն անանկ ծփուած էին խէժով որ կարծես աքաժու փայտէ էին: Յուշոր կարճ երկու թնդանօթ ունէր որք կ'երեւային յետնակողմէն՝ ինչպէս երկու պղնձէներ պատըշգամբ կեցած, եւ տեղ տեղ, եզերքներուն վրայ, կէս երկոտասանեակ փոքր թնդանօթներ ամենագեղեցիկ երեւոյթով:

Էօլէ— գունակ չունէր, ոչ ալ առաջակողմի բարձրաւանդակ: Կամրջակը, հայլիի պէս միապաղաղ, մէկ ծայրէն միւսը կը տարածուէր նեղ եզերքներով որք աւելի երկայն կը ցուցնէին զայն: Յետնակողմը, դրօշները պարունակող արկղները եւ դեկին բոլոր սարուածները բաւական լայն էին անկողնի տեղ ծառայելու համար, զորս կը պատսպարէին վարագուրաւոր վրանները, նաւուն բոլոր երկայնութեանը վրայ:

Անոր մէջ պտըտելով կը տեսնուէր որ Բերքինս շատ անգամ օգտակարը զոհած էր ախորժելիին. բայց հարստութիւնը չի-նած էր, արդէն երկար ատենէ ի վեր իրեն ամօթէջօք կ'ուղեւորէր: Մինակ, երկկայմին կեդրոնը, երկու կայմերուն մէջտեղը, վերապահուած էր ափիոնի բեռին: Մնացեալ մասն իրեն, իր սպաներու եւ իր նաւաստիներուն համար էր: Տախտ վրայ շինուած էր ծածանուտ հաստատութիւն մը ուր պերճանքը կը մրցէր հանգստին հետ:

Իր նաւը կը բաղկանար երեսունի չափ [illegible] մալապարներէ որք շատ տարիներէ ի վեր հոն էին. սպայակոյտը կը բաղկանար երեք Եւրոպացիներէ. Մօրթոն, երկրորդը. Ճէյմս, անգլիացի, եւ նաւաստիներու պետ մը:

Առնելէ ետք տիկին Լօթէրը որ նաւ ելլայ, նաւապետն անմիջապէս առագաստը պարզել տուաւ, ետեւէն քաշելով մակոյկը ուր մնացած էր իր դժբախտ բարեկամին մարմինը, եւ արեւն հազիւ անհետացած էր Մաքաօին ետեւը, երբ Էօլէ— խարիսխ նետեց Լամաի փոքր ծովախորշին մէջ, այսինքն Վիթթօրիաէն հազիւ չորս հինգ մղոն հեռու:

Հրամանատարը, նաւուն շարժումներուն զբաղած, չէր տեսած առանձներկուքի չափ նաւեր որք բացէն կուգային եւ կղզին արեւելեան հրուանդանը կ'ուղղուէին:

Կարգ մը պատճառներով որոշած էր մինչեւ Լամա երթալ փոխանակ Լէնթաօ կանգ առնելու: Նախ, ուզած էր այդ իրիկուընէն իսկ ցամաք փոխադրել Պ. Լօթէրի մարմինը: Անկից զատ, կ'ուզէր իր յայտարարութիւնն ընել անգլիական իշխանութեան, առանց վաղուան սպասելու: Արդէն, Չին ժողովրդեան տրամադրութիւններուն վրայ հանդէպ օտարականներուն, տեղեկութիւններ ունէր զորս պարտք կը համարէր անյապաղ ընդհանրացնել:

Ուստի փութաց փոխել իր մակոյկին նաւաստիները. վասնզի Բանդօնէն Լէնդէն բերած թիավարները յոգնած էին սաստիկ. վերցնել տուաւ վրանը, որ ա՛լ աւելորդ էր. յետոյ տիկին Լօթէրի, անոր ամուսնին մարմնոյն, սըր Արթուրի եւ Բէյ-Հօին հետ մէջը մտաւ:

Այս վերջինը հետ կ'առնէր որպէսզի ի հարկին իբրեւ վերջին փաստ մը գործածէ զայն Հօնկ-Քօնկի կառավարչին մօտ, իբր նաւուղիղ ներկայացնելով զայն: Էօլէ—ը կը թողուր Մօրթօնի պահպանութեանը տակ, որ իր վստահութիւնը կը վայելէր եւ հարիւր անգամ ինքզինքն արժանի ցուցուցած էր:

Երբ մակոյկը երկկայմէն կը հեռանար, գիշերը շուտով վրայ կը հասնէր, բայց Բերքինս ճամբան աղէկ գիտնալուն՝ կանգ չէր առներ: Ուզելով օգուտ քաղել իրիկուան հովէն որ կը զովացնէր, մակոյկը Վիթթօրիա ուղղեց:

Շնորհաձեւ մակոյկը թեթեւօրէն կը սահէր հոսանքներէն յուզուող ջուրերուն վրայ, եւ իր ընթացքին արագութեամբը մէկ ժամէն առաջ Հօնկ-Քօնկ պիտի հասնէր երբ յանկարծ այն պահուն ուր պիտի մտնէր անգլիական գաղթականութիւնը կղզիէն բաժնող ջրանցքը, անանկ բուռն քամի մը ծագեցաւ որ ժամանակ չեղաւ առագաստն ամփոփելու եւ կայմը խորտակեցաւ:

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9/21 ԴԵԿՏ. 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Աթոռին համար ընտրութենէն ետքը, նկատառութեան կը ներկայանայ Սսոյ Կաթողիկոսական Աթոռին կարօտութիւնն արժանաւոր ընտրութեան մը, որոյ վրայ կը խօսէինք անցեալ օր։

Արժանաւոր ընտրութեան մը պէտքն անոր համար մանաւանդ զգալի է որովհետեւ հանգուցեալ Կաթողիկոսին կենդանութեան ժամանակն ալ կրցած էինք ըսել թէ եկեղեցական այն կարեւոր Աթոռ անկարեւորութեան վիճակ մը առած էր, գրեթէ թափուր մնացած էր։

Հայ Եկեղեցւոյ մէջ կարեւոր տեղ մը բռնած է Սսոյ Աթոռն, որոյ հոգեւոր և կրթական պէտքերուն գոհացման մեծապէս կրնար սատարել արժանաւոր կաթողիկոս մը։ Հանգուցեալ Կաթողիկոսն այս կրօնական ու դպրոցական պէտքերը զանց ըրած էր, ո՛չ թէ որովհետեւ ժամանակ չէր ունեցած զի քառորդ դար մը պաշտօն վարեց, ո՛չ թէ որովհետեւ դրամ չէր ունեցած, որովհետեւ իր իբր քսան հազար ոսկւոյ անձնական հարստութիւնն այսօր կոչման վիճակի մէջ է կ'ըսուի, այլ որովհետեւ իր պաշտօնին բարձրութեան վրայ չէր գտնուած, և տաւելապէս աշխարհիկ կեանք մը վարած էր։

Արեւելք ընթերցող մը անցեալ օր հետեւեալ գիրը ղրկած էր մեզ.

«Կ'իմանամ որ ծանօթ գրիչ մը տեղական թերթի մը մէջ կը հրատարակէ Սսոյ հանգուցեալ Կաթողիկոսին ներբողական կենսագրութիւնը մաս առ մաս։ Հետաքրքիր եմ տեսնել այն ներբողականն՝ հասկնալու համար թէ հանգուցելոյն ո՛ր նշանաւոր գործերն, որոց գոյէ ես անտեղեակ եմ, ի վեր հանուած են անդ։ Իմ գիտցածս այն է որ Ս. Աւետարանի պատուէրներէն մէկ հատը միայն շատ լաւ սերտած էր Ն. Ամենապատուութիւն, այն է՝ իր դրամն [illegible]

[illegible] համար բաղդատութեան գինը, և չենք յուսար, որ պատմագիր Սրբազանն զգացած չըլլայ տարբերութիւնը։ Սսոյ Աթոռոյն դիրքն Հայ Եկեղեցւոյ մէջ, նորա թեմերուն ընդարձակութիւնը, նորա հոգեւոր նշանակութիւնը շատ վեր է Աղթամարայ Աթոռոյն ունեցած նշանակութենէն, կամ լաւ եւս՝ ողբալի աննշանութենէն։ Աղթամարայ Աթոռն, օրինակի համար, բոլորովին վերցնելով եկեղեցին պիտի չվնասուէր, մանաւանդ այն Աթոռոյն այժմեան մատակարարութեան վիճակին մէջ։ Բայց կ'արժէ զարգացնել Սսոյ Աթոռն, ուր արժանաւոր Կաթողիկոս մը կրող է հոգեւոր և մտքաստիրական տեսութեամբ բարիք ընծայել իր խնամքին յանձնուած ժողովրդեան։ Պարկեշտ և գործունեայ եկեղեցականի մը մեծ պէտք կայ՝ նոյն վիճակին ժողովրդեան հոգեւոր կարօտութիւնները լրացնելու և հոն եկեղեցական ընտիր դաս մը պատրաստելու համար։ Գէթ Հռոմէական Եկեղեցւոյ նոյն անուամբ հիմնած Աթոռին տուեալ խնամքն և հոգածութիւնք պէտք չէ՞ միթէ որ շարժեն մեր ալ բարի նախանձ։ Ընտրելի եկեղեցականն անշահախնդիր պէտք է ըլլայ մանաւանդ այն պատճառաւ որ եթէ իր պաշտօնը խղճի մտօք պիտի գործադրէ՝ պէտք է երթայ Սսոյ աւերակ վանքին մէջ բնակի, օձերու և կարիճներու մտաւորութեան մէջ, տաք և վատառողջ կլիմայի մը ազդեցութեան ներքոյ. Ձեռնտւութիւն ալ չունի և մօրք նախ նկատական չէնքն, անկէ և անհրաժեշտ ծառերն որք բնական մեծ պէտք մ'են այն կողմին համար, և յետոյ ձեռնարկէ բարոյական շինութեանց։ Նմանապէս Ս. Առաջնորդին նման մարդ կ'ուզէ հոն, այն գործունեայ անձին նման, կ'ըսենք, որ [illegible] մեր Պոլսեցի կամ Պոլսեցնակ Ս. Հայրերէն։

* * *

«Պօղոսեան Բր թէյէցիկ» լրագրո՛յ մեզ ուղղեալ նամակի մը մէջ հետեւեալ գրութիւնը կը տեսնենք.

«Սուլթանիյէթ նամակ գրելով առաջնորդ ուզած էին Կ. Պոլսէ, և նկարագրելով խնդրուած առաջնորդին անձնական հանգամանքներն, ի մէջ այլոց թէօթ մարդ մ'ուզելնին յայտնած էին։ Թերթ մը թէօթ բառը գեղարուեստ թարգմանելով, պնդած էր թէ ինչպէս գեղեցիկ ձայնի, եւն., նմանապէս եկեղեցականի մը գեղեցիկ դէմքն ալ կրնայ օգտակար ըլլալ ի փառս Եկեղեցւոյ։ Ըստ իս, անտարակուսելի է որ Սուլթանիյէ թէօթ բառով ըսել կ'ուզէին պատկառելի տեսքով և ոչ թէ գեղեցիկ տեսքով եկեղեցական, և այս մասին իրաւունք ունին անշուշտ։ Անցեալներն յուղարկաւորութեան մը ժամանակ դիտեցի մեր եկեղեցականաց մանաւանդ քահանայից շատերը։ Տէ՛ր Աստուած, ի՛նչ կարճահասակ, ի՛նչ տարաձեւ մարդիկ և ի՛նչ դէմքեր՝ խառնուած բարեձեւներու հետ։ Բաղդատեցէք անգամ մ'ալ զասոնք Յունաց եկեղեցականներուն հետ, որք մեծ մասամբ յաղթահասակ և փառաւոր դէմքով մարդիկ են։ Հռոմէական կղերն ալ այս մասին մերինէն շատ չի տարբերիր, և անոնց մէջ ալ կան ոչ այնքան հաճելի տեսքով և կարճահասակ մարդիկ։ Եկեղեցականի մը այս արտաքին մարմնական վիճակը ժողովրդեան ստուար դասին առջեւ մեծարելի չէ նկատուած ի վաղուց անտի։ Եկեղեցական աւանդութիւն էր արդէն որ կրօնաւոր ըլլալիք անձը մարմնական պակասութիւն ունենալու չէ։ Փափաքելի էր որ այս մասին դարձեալ ուշադրութիւն ըլլայի, և մանաւանդ կարճահասակ մարդիկ չառնուէին եկեղեցականութեան մէջ։ Իսկ գեղարուեստի՝ բնա՛ւ պէտք չկայ....»

* *

Մեզ կը թուի թէ խնդիրը շատ նրբացնել է այս վիճակի մէջ ներկայացնել զայն։ Քրիստոսի աշակերտաց ամենուն ալ երկայնահասակ և բարեձեւ մարդիկ ըլլալուն ի՛նչ ապացոյց կայ, և ինչո՞ւ կը պահանջուի որ գէթ այս մասին եկեղեցականք Քրիստոսի աշակերտներէն աւելի վեր ըլլան։ Եթէ իր մէջ եկեղեցականութեան կոչում զգացող հմուտ և պերճախօս անձ մը ոտքով հասակէն քանի մը սանտիմէթր պակաս ունենայ, ո՞րով իրաւամբ պիտի մերժենք զինք։ Եկեղեցական աւանդութեան մը խօսքը կը լսենք, որուն համեմատ պէտք է որ Աստուծոյ պաշտօնին նուիրեալ անձինք մարմնապէս անթերի ըլլան։ Ասիկա ոչ այնքան [illegible] շինութեան գործոյ վրայ մ'ըլլալու համար։ Բ. Ք.

Մեր երեկի խմբագրականին վերջին հատուածին ի պատասխանի, հետեւեալ գիրն ընդունած ենք այս առաւօտ.

Տէր Խմբագրապետ. — Արեւելք օրագրոյդ այս օրուան թուոյն մէջ «եկեղեցական խնդիրներու հոգւոյ ընթերցող մը» խօսելով Ենի Քաբուի Տ. Խաչատուր քահանայի առաքինական օրինակելի գործունէութեան վրայ, կը հարցնէ թէ կը գնահատե՞նք այսպիսի անձերը և մեր հոգեւոր իշխանութիւնը խաչանշանով մը և կամ ծաղկեայ փիլոնաւ մը պատուա՞ծ է զինքը։

Այս մասին կուգամ յայտնել թէ լուսահոգի Հայրս, երբ վերջին անգամ անդամ էր Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, մեծապէս գնահատելով յիշեալ Տէր Հօր ծառայութիւնն ի նպաստ նոյն Հաստատութեան, իւր իսկ նախաձեռնութեամբ գրել տուաւ օրուան Պատրիարքին և խնդրեց շնորհել Տ. Խաչատուր Հօր արտօնութիւն կրելու ծաղկեայ մանիշակագոյն փիլոն։ Այդ առաջարկ իսկոյն ընդունուելով, որրութեան հարկ եղած կոնդակն, և այն առենի Հոգաբարձուք իրենց կողմէ գեղեցիկ ծաղկեայ մանիշակագոյն փիլոն մը նուիրեցին Սրբաշնորհ Տէր Հօր։

Եթէ Տէր Հայրը այժմ չկրեր այդ փիլոնը, պատճառն իր զովելի պարզասիրութիւնն է։ Կարապետ Խօրասանճեան

Կ. Պոլիս, 8 դեկտ. 1894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ.—Արքունեաց մէջ գիտուեցաւ որ Նիքոլա Բ. կայսր ի գահ ամբառնալէն ի վեր գնդապետի համազգեստը միայն հագած դուրս կ'ելնէ։ Կ. վեհափառութիւն որոշեր է ժամանակ մ'եւս զօրապետի համազգեստը չհագնիլ ի յարգանս իւր հօր յիշատակին, յորմէ ընդունած էր գնդապետի աստիճանը։ Նոր Կայսրը, թէեւ ընդհանուր քաղաքականութեան մասին շեղումներ կրնայ ընել և արդէն իսկ կ'ընէ իւր հօր ընթացքէն, բայց շատ մը մանր պարագայից մէջ ցոյց կուտայ թէ որդիական ո՛րպիսի երկիւղածութեամբ կը յարգէ իւր հօր յիշատակը։

—Հեռագիրն երէկ ծանոյց Կուրքօ զօրավարին հրաժարականին ընդունուիլը Նոր Կայսեր կողմէ։ Վարշաւայէ կը գրեն Լեհերէն լրագիրներուն թէ Լեհաստանի կուսակալին հրաժարականը վերջին անգամ հետեւանք եղած էր Նիքոլա Բ. Կայսեր կողմէ ընդունած հեռագրին, որով կը պատուիրէր իրեն «չմիջամտել Լեհ-Կաթոլիկ կղերին գործերուն»։ Երկրատարդ կայսրը զգացած մնացած էր նաեւ լսելով թէ ո՛րպիսի խիստ ընդունելութիւն ըրած էր Կուրքօ զօրավար այն Լեհ պատգամաւորութեան որ Փեդերսպուրկ կ'ուղէր երթալ իբրեւ ներկայացուցիչ Տէրութեան Լեհ հպատակաց՝ Աղեքսանդր Գ.ի յուղարկաւորութեան առթիւ։

ԱՆԳԼԻԱ.—Դիտել տուած էինք արդէն թէ Ելմտական նախարար Սըր Ուիլեըմ Հարքուրդ, Երեսփ. ժողովոյ վարիչը Լորտ Ռօզպէրիի դահլճին մէջ, խորհրդարանին գաղարումէն ի վեր բռանը կըլած նստած է, մինչ Լորտ Ռօզպէրի, ներքին գործոց նախարար Պ. Ասքիթ և այլ նախարարք գումարումէ գումարում կը վազեն՝ իրենց կուսակցաց եռանդն հրահրելու համար։ Սըր Ուիլեըմ նման համեղ և պերճախօս ատենաբանի մը այս երկար լռութիւնն ուշադրութիւն գրաւած ըլլալով, կը պատմուի թէ Լորտ Ռօզպէրի երկու շաբաթ առաջ փորձ մ'ըրեր է «սախպելու համար Աքիլլէսն որ իր վրանէն դուրս ելնէ», այսինքն՝ համոզելու համար քէն ըրող Սըր Ուիլեըմը՝ գումարման մը մէջ երեւալու և օրուան խնդիրներուն վրայ խօսելու։ Կ'ըսուի թէ նախարարապետը մինչեւ իսկ բանախօսութեան մը խոստումն առեր է իր փոխանորդ պաշտօնակցէն։ Բայց անհամաձայնութիւնք վերջացած չըլլալով նախարարներուն մէջ, այն խոստում դեռ չգործադրուեցաւ։ Անհամաձայնութիւնը գլխաւորապէս այս խնդրոյ վրայ է թէ Երեսփ. Ժողովն անմիջապէս պէտք է լուծել և նոր ընտրութեանց ձեռնարկել, թէ պահ մ'եւս կառչած մնալ իշխանութեան՝ Երեսփ. Ժողովոյն քանի մը կարեւոր օրինագծեր եւս քուէարկել տալու համար, այն նոր շրջանին մէջ որ պիտի սկսի Փետր. 5ին (Ն. Տ.)։ Սըր Ուիլեըմ անմիջական լուծման կողմն է, և վերջին երկու ընտրութեանց մէջ Ազատականաց պարտութիւնն իրեն իրաւունք կուտայ. զի երբ այսպէս վրայ վրայի հակառակ վճիռներ կ'ընդունին մասնակի ընտրութեանց մէջ, Վարչութիւն մը պարտի մտածել թէ գուցէ կորսուած է ընտրող դասուն վստահութիւնն, և պարտի կոչում ընել ընտրողաց բովանդակ դասակարգին։ Իսկ Լորտ Ռօզպէրի պահ մ'եւս յետաձգել կ'ուզէ լուծումը, կարելի եղածին չափ շատ արդիւնք ներկայել կարենալու համար։

ՃԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.— Ձմրան մէջ պատերազմը շարունակելու համար, Ճապոն լրջօրէն պատրաստութիւն կատարած է։ Պատերազմական նախարարը տեղեկագրեց Միքատոյին թէ 240,000 զօրաց համար թէ՛ ռազմանիւթ, թէ հագուստ և թէ ուտեստ հայթայթուած է ու կը հայթայթուի՝ 12 ամիս բաւելու չափ։ Օրինակի համար, այնքան փամփուշտ կայ որ մէն մի զինուոր 12 ամսոյ միջոցին օրական տասն փամփուշտ սպառելու կարող կ'ըլլայ։ Ամեն զօրական չորս ձեռք հագուստ ունի։ 20,000 ձիու համար «սառոյցի պայտ» կը շինուի։ Անկարելի եղած ըլլալով Ճապոնցի զինուորները պաքսիմատի վարժեցնել, որոյ փոխադրումն այնքան դիւրին է, կառավարութիւնը պարտաւորեցաւ վերադառնալ բրինձի պարէն բաշխելու սովորութեան, որով բանակի փոխադրութեանց ծաւալը մեծապէս աւելցած է։ Ձեռքով շարժող 47,000 սայլ շինուած և ղրկուած է բանակի պիտոյքը փոխադրելու, որովհետեւ Մանչուրիոյ մէջ ձմերոց զօրաց համար ձմեռը վրանն օգուտ չունի, ձմեռնային զօրանոցք կը շինուին տաղաւարի ձեւով, պատերը զոյգ տախտակներով յօրինուած, որոց մէջ տեղը լեցուած է աղացուք (թալաշ)։ Բանակին պէտք եղած ջուրն արհեստական հորերէ պիտի առնուի, որովհետեւ կը վախցուի որ Չինացիք չթունաւորեն ջուրերը։ Բոլէ ծածկոյթք մեծաքանակ ապսպրուած են Եւրոպա, բայց վերարկուք Ճապոնի մէջ կը պատրաստուին։

—Քննիչ մարմին խժդժութեանց համար ի Բորդ-Արթուր.—Եւրոպեան լրագրաց մէջ պատմուած ըլլալով թէ Ճապոնցիք Բորդ-Արթուր մտնելէն ետքը խժդժութիւններ ի գործ դրեր են Չինացիներուն վրայ, և անհերքելի սպանութիւններ գործեր են, Ճապոնի պատերազմական նախարարին հետ մեկտեղ քննիչ մարմին մը ղրկուեցաւ ի Բորդ-Արթուր քննութիւն կատարելու և յանցաւորներն՝ եթէ կան՝ պատժելու։ Առայժմ Ճապոնի կառավարութիւնն այս բացատրութիւնը կուտայ թէ չինացի զինուորք փախած ժամանակ իրենց համազգեստները կը ձգէին և անմնաս քաղաքացիներու կերպարան կը մտնէին, Ճակատամարտին պատերազմէն ետքն ի Բորդ Արթուր սպաննուած Չինացիք զինուորներ էին իբրեւ պարզ քաղաքացի ծպտեալ։ Բուն քաղաքացիք ըստ մեծի մասին մեկնած էին քաղաքէն՝ պաշարումէն առաջ։ Մնացեալ քաղաքացիներուն Չինացիք բռնի զինուորական ծառայութիւն կատարել կուտային՝ նոյն իսկ Բորդ Արթուրի արտաքին մարտկոցներուն գրաւումէն ետքը։ Ճապոնցիք այն քաղաքը չմտած ճամբուն վրայ գտան Ճապոնցիներու մարմինները զորս վայրագօրէն յօշոտած էին Չինացիք։

ՍԸՐ ՖԻԼԻՊ ՔԸՐՐԻ (անգլ. դեսպանին) համար Փրանսական լրագիր մը կը գրէ թէ Փարիզի դեսպան պիտի ըլլայ փոխանակ Լորտ Տըֆըրինի, որ իւր ծառայութեան պայմանաժամը լրացուցած ըլլալով, հանգստեան պիտի կոչուի յունուար ամսուն։ Բայց այս լուր անգլ. աղբիւրէ ցարդ չէ հաստատուած։ Սա ստոյգ է միայն թէ Լորտ Տըֆըրին ի մօտոյ պիտի թողու դեսպանական ասպարէզը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 19 Դեկտ.— Ապահով աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ կառավարական բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ կարեւոր փոփոխութիւնք կը սպասուին մէկ օրէն միւսը։ Թագադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1895 Ապրիլ ամսուն, յետ որոյ Ցարն և Ցարուհին Նիժնի-Նովկորոտ պիտի երթան բանալու ռուսական ազգային Արուեստահանդէսը։

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ԵՕՔՕՀԱՄԱ.— Ճապոնական առաջին բանակն որ Մուգտէնի և Նիու-Չանկի վրայ կը քալէ, դանդաղօրէն կը յառաջանայ տեղական դժուարութեանց պատճառաւ, և բայց սակայն, որովհետեւ Չինացիք դիմադրութիւն կ'ընեն։ Այս բանակ չուզեր Նիու-Չանկ հասնիլ մինչեւ որ երկրորդ բանակը պատրաստ չըլլայ զարնելու Թիէն-Ձին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՕՖԻԱ, 20.— Իշխանը հրաժարեալ վարչութեան մէջ կրթական վերատեսուչ Պ. Ռատոսլաւովի յանձնեց նոր վարչութիւնը կազմելու պաշտօնը։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԴԱՏԸ

ՓԱՐԻԶ.— Միայն խմբագիրք և վկայք ընդունուեցան զինուորական դատարանը։ Տրէյֆիւս երկու սպայից հետ մէկտեղ հաստատ քայլով մը ներս մտաւ խորհրդարանի մէջ։ Դժուարաւ կը զսպէր իր արցունքը։ Իր փաստաբան Պ. Տըմանժ պահանջեց որ դատարանն հրապարակային ըլլայ, մինչ կառավարութեան ներկայացուցիչը դռնփակ պահանջեց, հանրային շահերու վնասակար սեպելով դռնբաց ըլլալը։ Նախագահը թոյլ չտուաւ Պ. Տըմանժի որ խնդրոյն խորը մտնէ։ Յետ խորհրդակցութեան դատարանը դռնփակ որոշեց և ունկնդիրք դուրս հանուեցան։ 35 վկաներէն 5ը միայն լսուեցան։ Վճիռն ուրբաթ (այսօր) պիտի արտասանուի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համբալըճէ փողոց, Թամրըն խան
[illegible], ՍԷՄ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ
Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէյրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նափլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքոսիա	Իզմիր
Աղեքսանդրիա	Գոնիա	Ուշագ	Սոֆիա
Ադր. Պոլիս	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Ենիկիւղի	Դամիէթ	Բոր-Սայիտ	

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։
Դրամագլուխ արժէթուղթերու։
Հանուած փոխանակագրերու, չէքերու, պարտաթուղթերու եւ ձեւագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։
Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։
Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։
Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.
Տարին 2 ½ % մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար,
Տարին 1 ½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.
Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։
ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։
Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վճարահանման զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, Եգիպտոսի պարտաթուղթեր, եւ այլն։
ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու մրցանակներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 30 օսմ. ոսկի, տարին 2½ տոկոսով։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարքին ընտրութեան Մազպաթան, որ չորեքշաբթի օրուան ժողովին բոլոր անդամոց կողմէ ստորագրուելով Դատական և կրօնական գործոց նախարարութեան ղրկուած էր, յիշեալ նախարարութեան կողմէ յատուկ թէզքէրէով մը մատուցուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

Զորեքշաբթի օրուան ժողովին կողմէ ընտրուած որոշման համաձայն, Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան, Արժ. Յովհաննէս Ծ. վարդապետ Արշարունի, Յովհաննէս էֆէնտի Կիւմիւշեան եւ Բարսեղ էֆէնտի Սիմավոնեան ինչպէս նաեւ կրօնական ժողովոյ կողմէ Արժ. Գաբրիէլ Ծ. վարդապետ Թաթարեան և Քաղաքական ժողովոյ կողմէ Ռէթէոս էֆէնտի Պէրպէրեան երէկ Սկիւտար գացին Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարքին բնակարանը և ծանուցին իր ընտրութիւնը յԱթոռ Պատրիարքութեան Հայոց Թուրքիոյ։

Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան բերանացի յայտարարութեամբ մը իր խնդակցութիւնները մատուցանելէ ետքը, Ռէթէոս էֆէնտի Պէրպէրեան գրաւոր գեղեցիկ ուղերձ մը կարդաց նոյն մտօք։

Ամեն. Իզմիրլեան Սրբազան ժողովոյ և Վարչութեան պատգամաւորները իր մասնաւոր բնակարանին մէջ ընդունեց, որովհետեւ զինք դարմանող բժիշկը՝ Տօքթ. Սահեան փաշա, իրեն արգիլած էր տունէն դուրս ելնել և եկեղեցի երթալ, ուր խորհրդարանին մէջ Ն. Ամենապատուութիւն կը փափաքէր ընդունիլ պատգամաւորներն, ինչպէս և խնդակցութեան եկող եկեղեցական եւ աշխարհական ազգայինները։

Ն. Ամենապատուութիւն խորին շնորհակալութիւն յայտնեց ազգին պաշտօնական մարմիններուն կողմէ իրեն եղած վստահութեան ուղղեւ և ամենուստ արտայայտուած համակրութեան համար և յայտարարեց թէ միշտ յօժարակամ է Եկեղեցւոյն և Ազգին իրմէ պահանջած ծառայութիւնները սիրով և անձնուիրապէս մատուցանելու։

Ամեն. Իզմիրլեան Սրբազանի տկարութիւնն է երեսի ջղացաւութիւն, հետեւանք ծանր պաղառութեան մը՝ Տօքթ. Տիգրան փաշայի յուղարկաւորութեան օրը։ Այս տկարութիւն թէեւ առժամապէս նեղացուցիչ, բայց ո՛և է ծանր հանգամանք չունի և արդէն բաւական թեթեւցած է երէկուընէ ի վեր։

Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Հմայեակ Սրբազան շնորհաւորութեան գիր մը ուղղեց Նորընտիր Պատրիարք Ամեն. Տ. Մատթէոս Սրբազանին։

Դեկտեմբեր 16 ի ուրբաթ օրը գումարելի ժողովը, որուն օրակարգն է ընտրութիւն Վարչութեան կրկին ժողովոյ, տեղի պիտի ունենայ դարձեալ ժամ 5ին ի Մայր Եկեղեցի։

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ս. Էջմիածնայ Սինոդի օրագրութիւններէն կը քաղենք հետեւեալ ամուսնական վճիռները.

Օգոստոս 22.—Սինոդը անցեալ տարի դեկտեմբերի 8ին վճռել էր լուծել Ղամարլեցի Ղազար Պօղոսեանի պսակը նորա կին Խանումի անընդունակութեան պատճառաւ այն պայմանով, որ մարդը ապահովէ լքեալ կնոջ ապրուստը։ Բայց կոնսիստորիան յայտնեց թէ Ղազար Պօղոսեանը չէ կամենում բաւականութիւն տալ կնոջը, ուստի Սինոդը վերստին հրամայեց, թէ մինչեւ Ղազար Պօղոսեանը Ամենայն Հայոց Հայրապետի հրամանի մօրք համաձայն չապահովէ իր կին Խանումի ապրուստը, անհնար է նրան իրաւունք տալ ուրիշ կնոջ հետ նորից ամուսնանալու։

* *

Օգոստոս 22.—Տփխիսի Կոնսիստորիան յայտնեց թէ Շուշայի գիւղի բնակիչ Մաթուկ Թերզեանցը հրաւիրուած էր Յովակիմ Փաշկեվանեանցի հարսնիքը. այդ ժամանակ փեսայացու Յովակիմը թողնում է հարսանեաց հանդէսը և հեռանում։ Հարսնացու Մարիամ Զաքրեանի բարեկամները և ծնողները պըսակել են տալիս նրան վերջինիս Մաթուկ Թերզեանցի հետ Գրիգոր քահանայ Տէր Աւետիսեանցի ձեռքով։ Վեց ամիս անցնելուց յետոյ առաջին փեսացու Փէշկէվանեանցը պսակով գողանի փախցնում է իր նշանած Մարիամին և տանում Չիբուխլու գիւղը և այնտեղ նորա հետ պսակւում է Միքայէլ քահանայ Թահմազեանի ձեռքով։ Սինոդը հրամայեց, անվաւեր համարել Մարիամ Զաքրեանի երկրորդ պսակը Յովսէփ Փաշկեվանեանցի հետ. իսկ Միքայէլ քահանային և կրկնապսակ Մարիամ Զաքրեանին և Յովակիմ Փաշկեվանեանին յանձնել քաղաքային դատաստանին։

* *

Օգոստոս 26.—Ղարաբաղի Կոնսիստորիան յայտնում է թէ Գանձա վանքի վանահայր Առաքել արեղան ինքնագլուխ պսակել է Ծախուեցի Առաքել Տէր Բաղդասարեանի Շուշեցի Նատալիա Մելքումեանցի հետ։ Սինոդը քննելով գտաւ, որ այդ պսակը կատարուած է ազգականութեան 8րդ աստիճանում և ինքնագլուխ պսակողը արեղան վախճանուել է. ուստի հրամայեց նոյն պսակը համարել վաւերական։

Ազն. Շամտանճեան Եղբարց փափագանօք, յառաջիկայ կիրակի առաւօտ, Ենի-գաբուի եկեղեցւոյն մէջ յատկապէս Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Արժ. Տ. Արիստակէս Ծ. Վարդապետ Վանքեան՝ ի հանգիստ հոգւոյ իրենց հանգուցեալ մօր՝ տիկին Հռիփսիմէ Շամտանճեանի։

Յառաջիկայ կիրակի, դեկտեմբեր 11, Գուրուչէշմէի քարոզիչ Գեր. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան պատարագ պիտի մատուցանէ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ և Մշոյ Հաւդիւղ գիւղաքաղաքի բնակիչներէն Տ. Սերովբեան տիրացու Մարտիրոսը նոյն գիւղի եկեղեցւոյն վրայ քահանայ պիտի ձեռնադրէ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի նպաստ Հաստատութեանս Ազն. Մկրտիչ էֆ. Էսաեան բարեհաճած է նուիրել երկու օսմ. ոսկի փոխան ծաղկեփունջի՝ հանգուցեալ Տօքթ. Տիգրան փաշա Փէշտիմալճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

* *

Թէեւ Հոգաբարձութիւնս աստ առաջ մէն մի նուիրատուին հոգւոյն կատարելի պաշտօնն և Պատարագն զատ զատ հրատարակել որոշած և ըստ այնմ ի լրագիրս կը հրատարակէր, սակայն այս անգամ աւելի պատշաճ համարեց ամեն ամսուան մէջ կատարուելիք պաշտօն և պատարագները առաջուընէ հրատարակել, և հետեւապէս կը հրաւիրէ կտակարար բարեպաշտից ազգականներն և համայն ժողովուրդը նոյն կրօնական արարողութեանց ներկայ գըտնուիլ ի մխիթարութիւն հաւիրաւոր պատուպարելոց։

Պաշտամունք և Պատարագք
Դեկտեմբեր ամսոյ

Դեկտեմբեր 10ին, պաշտօն և Պատարագ Ս. Նիկողայոսի տօնին օրը, Տիկին Եփթիկ Թ. Պիլեզիկճեանի և իր որդւոյն Նիկողայոսի հոգւոյն համար, զի յիշեալ տիկինն ի Բերա, Տուվարճի փողոցին մէջ գտնուած երեք տանց կէսերը նուիրած է 1879 նոյեմբեր թուակիր կտակագրով։

Դեկտեմբեր 17ին, պաշտօն և Պատարագ Ս. Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին տօնին օրը Յակոբ էֆ. Գարագաշեանի հոգւոյն համար, զի նորա կողակիցն եւ որդիքն քսան երկու հատ երկաթուղւոյ արժէթուղթեր նուիրած են 1875 սեպտեմբեր 18 թուակիր կտակագրով։

Դեկտեմբեր 27ին պաշտօն և Պատարագ Ս. Պօղոսի և Պետրոսի տօնին, զի հանգուցելոյն բարեպաշտուհի քոյր 100 օսմ. ոսկի նուիրած են։

Դեկտեմբեր 29, պաշտօն և Պատարագ Ս. Յակոբայ որդւոց որոտման օրը զի նորա բարեպաշտուհի քոյր նուիրած են 100 օսմ. ոսկի։

Դեկտեմբեր 29ին պաշտօն և Պատարագ Ս. Յովհաննու Աւետարանչին օրը, Յովհաննէս էֆ. Սիւտճեանի հոգւոյն համար, զի յիշեալը ի Կ. Պոլիս, Սոմաքէչիներուն մէջ կրպակ մը նուիրած է, 1886 սեպտ. 26 թուակիր կտակագրով։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի
ՍԻՐԻՍ Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Գաւառի լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պերաթ գաւառին (Եանեա) կառավարիչ անուանեցաւ Ապտիւլբեգի էֆէնտի, կառավարիչ Բրեվէզայի։

Բրեվէզա գաւառին (Եանեա) կառավարիչ անուանեցաւ Ահմէտ Թէֆիք փաշա, կառավարիչ Պերաթի։

Բրիշթինա գաւառին (Գոսովա) կառավարիչ անուանեցաւ Րէուֆ փաշա, կառավարիչ Եէնիբազարի (Գոսովա), և իրեն յաջորդեց Մուհարրէմ էֆէնտի, կառավարիչ Բրիշթինայի։ Գրուեցաւ Գոսովայի և Եանեայի կուսակալութեանց որ այդ պաշտօնեայք կատարեն օրինական երդումը։

Էնկիւրիի Քեսքին գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Թուզի նախորդ գայմագամ Արիֆ պէյ։

Պրուսայի Ազիզիյէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Միլքիյէ վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն Ալի Ալէվի էֆէնտի։

Սըվազի Եըլտըզէլի գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Բիւշտի էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Տարէնտէի, և իրեն յաջորդեց Օսման էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Օվաճըքի։ Ասոնցմէ Արիֆ պէյ ու Օսման էֆէնտի, որք հոս կը գտնուին, կատարեցին օրինական երդումը։ Իսկ միւսներուն համար գրուեցաւ տեղական կառավարութեան։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Կայս. իրատէի մը համաձայն, արքունի Նաւարանին մէջ շինուած երկրորդ կարգի չորս մարտանաւերէն զատ, ուրիշ քանիչորս հատ ալ պիտի շինուին փութով։ Նաւարանին մէջ նախնական աշխատութիւնք արդէն սկսած են։

ՆԱՀԱՆԳԱՑ ընդհանուր դատախազներու և հարցաքննիչ դատաւորներու օրինական պարտականութիւններն ու իրաւասութիւնները գծող տեղեկագիր մը, զոր պատրաստած է Պետական Խորհրդոյ ներքին ճիւղը, մատուցուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Վսեմ. Ռըտվան փաշա ինֆլուէնզայէ կը տառապի, որով շաբաթէ մը ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի Սնտուկին հաշիւները քննելու համար կայս. Իրատէով Սպարապետի Դրան մէջ կազմեալ յանձնաժողովն իր պաշտօնն աւարտած և տեղեկագիր մը մատուցած է Բարձր. Սպարապետին։ Այդ սնտուկին տարեկան ծախքին համար նախապէս յայտարարուած էր թէ 44 միլիոն ղրուշ է և հասոյթը 33 միլիոն ղրշ. սակայն, կըսէ Իգտամ, նոյն յանձնաժողովոյ կողմէ կատարուած քննութեամբ երեւան ելած է թէ տարեկան հասոյթն է 33 միլիոն ղրուշ և ծախքը 31 միլիոն ղրուշ։

ՄԱԼԻԹԷԻ մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի և ելմտական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՔՈԼԷՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Վանայ Ատիլճեվազ գաւառակին մէջ դեկտ. 4էն 5, քոլէրայէ երեք դէպք և մէկ մահ։ Առօջեան բռնուածներէն երկու մահ։

—Առողջապահական վարչութիւնը հեռագրած է Էրզինկեանի առողջապահական բժիշկ Տօքթ. Պլասի, որ անմիջապէս Ատիլճեվազ երթալով հոն ծագած հիւանդութեան նկատմամբ քննութիւններ կատարէ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Տեղապահին հիւանդութեան պատճառով, Սինոդը չի կրցաւ իր շաբաթական նիստը գումարել երէկ։

ՌԷԺԻՆ. — Թէնպէքիի և ծխախոտի Րէժիի Տնօրէնութիւնները վերջապէս համաձայնիլ են ի Բարիզ, երկու ընկերութեանց միացման համար, որով Թէնպէքիի գործառնութիւնները պիտի ստանձնէ Րէժիի Կ. Պոլսոյ վարչութիւնը։

—Յայտնի է թէ օսմ. սիկառէթի ընկերութիւնը մեծաքանակ սիկառէթ կ'արտածէ, որուն չի ծախուած մասը մայրաքաղաքս կը գործածուի։ Արդ, մաքսատունը կ'ընդդիմանայ այս բանին, առարկելով թէ որ և է ծխախոտի ներածումն ի Թուրքիա արգիլուած է։ Բ. Դուռը, որուն մատուցուած էր խնդիրը, տեղեկութիւն պահանջեր է ելմտական Նախարարութենէն։

ՄԷՏ-ՇՈՒԿԱՅԻՆ վերաշինութեան նուազուրդը երեքշաբթի օրը վերսկսաւ. Պարոնայք Բ. և Լ. Լաշէզ 2½ ղրշ. ոսկեդրամի զեղչ մ'ընելով Պ. Սոմաժոյի վերջնական գնոյն վրայ, որ էր 256½, գործը իրենց վրայ մնաց 254 ղրշ.ի։ Այս Պարոնները կը գործեն ի հաշիւ Պելժիական մեծ ընկերութեան մը։

Ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ Պաշտօնականաց մէջ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան շնորհել Իզմիրի երեւելիներէն Պալեօզեան Վսեմ. Մատթէոս էֆէնտիի որդւոյն՝ Սերգոս էֆէնտի Պալեօզեանի։

Պալեօզեան ընտանիքին բազմաթիւ բարեկամներն ու համակիրները բերկրութեամբ իմացան անշուշտ կայսերական այս շնորհը։ Սերգոս էֆէնտի մասնաւորապէս իր աշխատութիւնները նուիրած է ձիաբուծութեան ճիւղին, որուն մէջ օգտակար կը հանդիսանայ երկրին և այս առթիւ իր ջանքերը գնահատուած են կայս. կառավարութեան կողմէ։

Կիմանանք թէ Պ. Ե. Յակոբեան, դաշնակի վաճառական ի Բերա, իր վաճառատան մէկ մասնաճիւղը բացած է յԱղեքսանդրիա, Մէքքա (օթէլ Քոնդինանդալին դէմը)։ Ուստի կը հրաւիրէ Պոլսոյ եւ Եգիպտոսի ազգակիցները ինչպէս նաև հասարակութիւնն առ հասարակ, որ բարեհաճին այցել յիշեալ վաճառատունը ուր պիտի գտնան Ֆրանսայի լաւագոյն գործարաններէն բերուած պատուական դաշնակներ, չափազանց վար գիներով։

ՄԷԾ ԿՂԶԻԻ և միւս կղզիներուն Թաղապետական բժիշկ կարգուած է քաղաքային բժշկական վարժարանի շրջանաւարտներէն Հայկ էֆէնտի Սրվանճեան։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ հրամանաւ ձեռնհաս իշխանութիւնը խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ առաջարկութեան մը վրայ, որուն համաձայն օտար նաւերու մէջ գտնուած ապրանքներու մանիֆէսթօները պէտք է վաւերանան՝ շոգենաւին մեկնած նաւահանգստին օսմանեան հիւպատոսներուն կողմէ։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԷՆ կը գրեն թէ նահանգին ամէն կողմը հինգ օրէ ի վեր անընդհատ ձիւն կը տեղայ և թէ երկու օր ալ եթէ շարունակէ՝ ճամբաները պիտի գոցուին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ. — Եյուպի մէջ Քիւրտ Մէհմէտ Զաւուշ անուն մարդ մը կապրի հարիւր տասներեք տարեկան։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐ.—Ձեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգ ուղղած է ամէն կողմ որ թատրոններու և այլ հասարակաց շէնքերու դուռները պէտք է որ ներսէն դուրս բացուին, որպէսզի հրդեհի և այլ արկածներու պահուն ժողովուրդը կարենայ դիւրութեամբ դուրս ելնել։ Ծանուցուած է միանգամայն որ այս արդեան անհամապատասխան վիճակի մէջ գտնուող թատրոններն և այլ այդ կարգի շէնքեր՝ իբրեւ պատիժ երեք ամիս գոց պիտի մնան։

ՄԷՐՍԻՆԷՆ կը հաղորդեն թէ Պառոն տը Վանտէօվը վերջերս այդ քաղաքը այցելեր է՝ Մէրսին-Ատանայի երկաթուղւոյն՝ վերաբերեալ կարգ մը գործերու կարգադրութեան, ինչպէս նաև Ատանայի գիծը մինչեւ Գօնեա երկարելու և Մէրսինի առջեւ նաւահանգիստ մը շինելու ծրագիրներն ուսումնասիրելու համար։

ՄԻԽԱԼՃԸԻ դաշտին մէջ (Պրուսա) նեղ գծով երկաթուղի մը շինելու համար մենաշնորհ խնդրած է ճարտարագէտ Պ. Պլէ։ Այս արտօնագիր Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ մատուցուած է Բ. Դրան, որ Սպարապետի Դրան ղրկած է զայն զինուորական տեսակէտով քննուելու համար։ Ընդհանուր սպայակոյտի դիւանը քննութեան առած է այդ խնդիրը։

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԸ. — Պաղչէքէօյի և Պէլկրատքէօյի ջրամբարներու պահապան պաշտօնէից պարտականութիւնները գծող ծրագիր մը պիտի պատրաստուի և անոնց ամսաթոշակին վրայ յաւելումներ պիտի ըլլան։

Բ. ԴՐԱՆ պարտէզին մէջ կառուցուելու վրայ եղող գրատան շէնքին շինութիւնն աւարտելու վրայ է և ներքին մասերուն ներկերը պիտի սկսին։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը բժշկական նոր գործիներ պիտի գնէ քաղաքային բժշկական վարժարանին գործարանաւոր քիմիագիտութեան դասերուն համար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ մէկ քարտէսը պիտի պատրաստուի։ Սպայակոյտի գեր-գնդապետ Ալի Րիզա պէյ երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ այդ քարտէսի պատրաստութեան յատուկ գիտական գործիները գնելու։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. աւագ թիկնապահ Շաքիր փաշայի աղջիկն երէկ ամուսնացաւ Պէրութի նախորդ կուսակալ Խամիլ Քեմալ պէյի որդւոյն հետ։

ԿԻՄԻՒՇԽԱՆԷԻ թաղապետական բժիշկ կարգուած է քաղաքային բժշկական վարժարանին շրջանաւարտներէն Բանտէլի էֆէնտի։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմանեան դեսպանատան նորընտիր առաջին քարտուղար Ասաֆ Սատուլլահ պէյ երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Չարշամպա գաւառակին գայմագամ Մուսա փաշայի և Նաիպ Ֆեհմի էֆէնտիի դէմ, կըսէ Թարիք, եղած բողոքներու նկատմամբ կատարուած քննութեանց տեղեկագրերն, որովհետեւ Նաիպն ալ կը պատկանին, ղրկուած են դատական նախարարութեան։

Նոյն թերթը կիմանայ նաև թէ Գրզըլքիլիսէի գայմագամ Սիւլէյման Սալիմ էֆէնտիի դէմ եղած բողոքներու նկատմամբ կատարուած քննութեանց տեղեկագրերն, որք Տիարպէքիրի կուսակալութեան կողմէ ղրկուած էին, յանձնուած են Պետական Խորհրդոյ։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանի տնօրէն և առեւտրական ծովային դատարանին անդամ Քեամիլ էֆէնտի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով սկսած է իր պաշտօնատեղին յաճախել։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ երկաթուղեաց ընկերութիւնը գրած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան Տէտէ Աղաճի առջեւ նաւահանգիստ մը շինելու համար՝ ծախքը կայս. կառավարութեան յատուկ ըլլալու պայմանաւ։ Այդ խնդրոյն վերաբերեալ բոլոր գրութիւնք ինչպէս նաև շինութեան ծախուց յատուկ ծրագիրն, ուր վեցուկէս միլիոն ֆրանք նշանակուած է, յանձնուած են նոյն նախարարութեան մասնագիտաց ժողովին։

Պ. ՍՕԼԱ մենաշնորհ խնդրած էր Պասրայէն մինչեւ Մէջբէնէ Եփրատ գետի մասը մաքրելով նաւարկելի ընելու, մինչեւ Պաղտատ ջրանցք մը բանալու կամ շոգեշարժ թրամուէյի գիծ մը և Մէջբէնէէն ալ մինչեւ Իսկէնտէրուն երկաթուղի մը շինելու համար։ Բ. Դուռն և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն անընդունելի գտած են Պ. Սօլայի մատուցած պայմանագրութիւնն և յանձնառութեան տետրն և հետեւաբար մերժողական պատասխան տրուած են իրեն։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ.—Երէկ Բաքէի շոգենաւն, որ Սէվաստապոլէն կուգար, Թօփխանէի առջեւ խարսխանիշին չուան նետելու պահուն Բերայի Թաղապետութեան աղբիւսներ փոխադրող մավունան անոր զարնուեցաւ։ Մավունան անմիջապէս ընկղմեցաւ, սակայն մէջը գտնուողներն ազատուեցան։

—Ռուսական Օլէկ շոգենաւն երէկ Սալը բազարի առջեւէն ճամբայ ելնելու պահուն խարիսխի շղթան հոն գտնուող մաքսատան նաւակի մը վրայ ինկաւ և նաւակին մէջ գտնուող մաքսային պաշտօնեայն ու նաւավարը ծովը ինկան, սակայն անմիջապէս ազատուեցան։

ՈՃԻՐ.—Պոլսոյ Շահզատէ բաշը պարոց գեանի մը մէջ բնակող Լօֆչացի Իպրահիմ անուն փաթսուսնամեայ մարդ մը երէկ փայտի հարուած մը տուաւ իր զոքանչին՝ 70 տարեկան կնոջ մը գլխուն։ Խեղճ կինը քիչ յետոյ մեռաւ։ Ոստիկանք հասնելով ոճրագործը ձերբակալեցին։

ԿԱՅՍ. ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ բժշկական վարժարանի ուսանողներէն Կարապետ էֆ. Բաբազեան իր վերջնական քննութիւնները աւարտելով, դեղագործի վկայական ստացաւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան խորհրդական Պ. Եատովսքի Բարիզ ուղեւորեցաւ, ուր պիտի թողու իր ընտանիքը և ինքը Պետրսպուրկ պիտի ուղեւորի։

«ՃՕՆ ՄՈՐԻՍԸՆ» շոգենաւը որ անցեալ շաբաթ օր խրած էր Պէշիքթաշի առջեւ, ազատուած ըլլալով Տարտանել տարուած է և վաղը Պոլսոյ նաւահանգիստը կը հասնի, Թէրսանէի նաւարանին մէջ նորոգուելու համար։

Պ. ԼԱՖԻՒԱՆԴ, տնօրէն Օսմ. Պանքային, որ շաբաթէ մը հետէ հիւանդ էր. ապաքինած ըլլալով, երէկ իր պաշտօնին գլուխը անցաւ։

ԱՆՏՕՆ ԷՖ. ՀԱՃԻՊԻԱՐ, տիկին Հաճիպիար, իրենց զաւակն ու սպասաւորը, որոնք Բարիզ գացած էին՝ Բաստէօեան հաստատութեան մէջ կատաղադարմանութեան ներարկումներու ենթարկուելու համար, կատարելապէս բժշկուած՝ մայրաքաղաքս դարձան։

ԽԱԲԵԲԱՅ ՍԻՐԱՀԱՐ ՄԸ. — Էտիրնէցի յոյն աղջիկ մը, որ ժամանակէ մը ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, սիրային յարաբերութիւններ կ'ունենայ երիտասարդի մը հետ և վերջապէս կ'որոշեն ամուսնանալ։ Աղջիկը կը պատրաստուի Էտիրնէ երթալ իր ծնողաց հաւանութիւնն ստանալու համար. ուստի իր ապագայ ամուսնոյն հետ Սիրքէճի կ'երթայ, սակայն երիտասարդը փոխանակ երկաթուղւոյ կայարանն առաջնորդելու աղջիկը, կը տանի Հանրային Պարտուց վարչութեան պաշտօնատունն և տոմսակ առնելու համար աղջկէն երկու ոսկի առնելով պաշտօնատան դուռնէն ներս կը մտնէ և միւս դուռնէն կը փախչի։ Խեղճ աղջիկը ժամ մը սպասելէ յետոյ հոն գտնուողներուն կը հարցնէ ո՛ւր ըլլալը և խաբուած ըլլալը հասկնալով այս անգամ բուն իսկ կայարանն երթալով Էտիրնէ կ'ուղեւորի առանձին։

ԱԶԳ. ԹԷՄՊԷՔԻԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Թէմպէքիի ընկերութեան 1892ի 5% պարտամուրհերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1895 յունուար 1ին աւարտող թիւ 5 կտրոնը պիտի վճարուի այդ թուականէն սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքան ի Ղալաթիա, իւրաքանչիւր պարտամուրհի վրայ զուտ 11. 50 ֆրանք։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

1894ի տարեշրջանին շահաբաժնին վրայ իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 6 շիլին կամ 7.50 ֆրանքի մնացորդ մը պիտի բաշխուի 1895 յունուար 2էն սկսեալ։

Վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքան ի Պոլիս, ի Լոնտոն և ի Փարիզ, և իր գործակալութեանց և մասնաճիւղերուն մէջ, թիւ 36 կտրոնին յանձնման փոխարէն։

Վատի անուն

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ԹԱՂՈՒՄ

Երկու հարուստ ամերիկացիներ, Պ. և տիկին Վ... որք ամառը Վօքըլսան կը բնակին, վերջերս Բարիզի մէկ օթէլին իջեւանած էին, որպէս զի պատրաստուին Քան երթալ, ուր ընդհանրապէս կանցունեն ձմեռը։ Քանի մը օր առաջ էրիկ կնիկ երան դագաղ վաճառողի մը գացին և տիկին Վ... լալահառաչ ձայնով դագաղ մը ապսպրեց ճերմակ սնդուսով պատած կաղնեփայտէ, և ուրիշ դագաղ մը կապարէ։

Մարդը չափերն ուզեց։ «Աւասիկ, պատասխանեց տիկին Վ... իր ամերիկեան շեշտովը. մեր խեղճ Պլաքին համար է, փոքր շուն մը զոր սաստիկ կը սիրէինք ես և ամուսինս։ Չենք ուզեր որ սովորականին պէս թաղուի։»

Մարդը խոնարհեցաւ. երկու դագաղները 450 ֆրանքի շինուեցան։

Դագաղին մէջ դնելէ յետոյ Պլաքը, որուն թաղումը պիտի կատարուէր ի Վօքըլսան, մեռելական նուէրներու պատրաստիչը վախնալով որ ճամբան դժուարութեանց կը հանդիպի, ոստիկանութեան քոմիսէրին գնաց և խնդրեց որ ներկայ գտնուի յուղարկաւորութեան։

Քոմիսէրը մերժեց և հրամայեց դագաղավաճառին որ երկու վկայ առնէ որք վկայագիր մը ստորագրեն հաստատող թէ կրկին դագաղը շան մը դիակը կը պարունակէր։ Այնպէս ալ եղաւ։

Երեք օր առաջ տիկին Վ... ծաղիկները կ'ապսպրէր որք դրուեցան մեռելական կառքին վրայ. 200 ֆրանքի։

Բարեկամներ հրաւիրուեցան ներկայ գտնուիլ։ Երեք բաց կառքեր վարձուեցան զանոնք Վօքըլսան տանելու համար. 150 ֆրանք։

Անարգել հասան որոշուած տեղը, եւ ամերիկացիներն այնքան ուրախ եղան որ 250 ֆրանք պարգեւ տուին կառապաններուն։

Ի Վօքըլսան, դագաղը դրուեցաւ կաթողադարդ շաղախուած շէնքի մը մէջ, որ կանգնուած է առանձին վայր մը, ամերիկացիներուն կալուածին խորը։

Հազար հինգ հարիւր ֆրանք ծախսուած էր անոր համար։ Եթէ ամէն ծախքերուն հաշիւն ըլլայ, Պլաքի թաղումը երկու հազար հինգ հարիւր յիսուն ֆրանքի նստած է։

Օ ՊՈՆ ՄԱՌՇԷ

354, Բէրա Մեծ Փողոց, 354

ԿԱՂԸՆԴԻՉԷՔԻ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Պոն Մառշէի տնօրէնութիւնը կը խնդրէ մեզնէ ծանուցանել իր յարգոյ յաճախորդներուն թէ խաղալիկներու, փոքր կահերու, գեղարուեստ պղնձաքանդակներու, գոհարեղէններու, մորթէնի, թղթեղէնի և կաղընդչէքի բոլոր բազմաթիւ առարկաներու ցուցադրութիւնը կատարելապէս պատրաստուած է։ Ուստի մեր ընթերցողները այսօրուընէ կրնան, եւ կը հրաւիրենք զիրենք, այցելութիւն մը տալ սոյն մեծ վաճառատունը, իրենց ընտրութիւնն ընելու և նոյն իսկ գնումներ կատարելու, վասն զի ոչ միայն շատ աւելի բազմազան մթերք մը գտնելու առաւելութիւնը կայ, այլ և այս կերպով զերծ կը մնան վերջին օրերու մեծ բազմութեան խռնումէն։ 2—2

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՎՇՏԱԽԱՌՈՒԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՍԻՐԱՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԳՐԵՑ. — ՄԿՐՏԻՉ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ

Մեծադիր եւ 139 էջէ է բաղկացեալ սոյն վէպը, սրտաշարժ վիպասանութիւնը, որ վաշխառութեան արարքները կը պատկերացնէ, արժանի է ամէն դասու ազգայնոց ընթերցմանը։

Գինն է 5 ղուրուշ։ Կը վաճառի ամէն հայ գրավաճառաց քով։

207 1—10

ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

Հրատարակութեան

Ա. ՏԵՏՐ

ԱՃԱՐ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ՕՐԷՆՔԸ

Իւրաքանչիւր էջի մէկ կողմը Հայատառ Թուրքերէն բնագիրը, եւ միւս կողմը Հայերէն թարգմանութիւնը։

Գին 2½ Ղուրուշ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆԻ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Թիւ 27, Ֆինճանճըլար, Կ. Պոլիս

Կը գտնուի նաեւ ամէն Հայ գրավաճառաց խանութը։

ՏՕՔԹՕՐ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

([illegible] փողոց 15 թիւ տունը)

Յետ բազմամեայ փորձառութեան, այժմ հաստատուած լինելով վերոյիշեալ թիւ տանը, մասնաւոր խնամօք կը դարմանէ կուրծքի, ստամոքսի գործարանաց և ծննդաբերական ամէն տեսակ հիւանդութիւնները, և կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տանը և հինգշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի կը դարմանէ։

Նաև չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ և շաբաթ կէս օրէ վերջ կամուրջին գլուխը Բիւչիւքեան էֆէնտիի դեղարանը հիւանդ կը դարմանէ։ 187 14—50

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ ԱՆԳԼԻԱ

1852ին հիմնուած

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՄԻԼԼԸՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Բիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4

Փոխ-գործակալ

ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱԶԵԱՆ

Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԷՄԷԼԱՆԻ

ՀԷՄԷԼԱՆԻ

ՀԷՄԷԼԱՆԻ

1894ի օրինակներ, Տըրկօթ օդահան քաուչուներով ու անմէջ քաուչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՄԻԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Բիւչիւք Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 45

[illegible]
Կ. Պոլիս, 15 [illegible] 188[illegible]
[illegible]
ՏՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

9/21 Դեկտ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները	Վճարեալ	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Դադարեցաւ երէկ երեկոյ		Բացուեցաւ այս առաւօտ	
Ա. Ո. 7,183,372	100		1	Քօնսոլիտ Սէրի A	1881	—	—	66	—
» 10,241,048	100		1	» » B	1881	—	—	44	—
» 30,332,311	100		1	» » C	1881	—	—	31	—
» 43,963,396	100		1	» » D	1881	28	13	28	11
Ֆր. 798,000,000	400		—	Ռումէլիի երկաթուղի	1870	125	—	124	75
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	—	—	98	20
Ֆր. 185,631,180	500		4	Քրէտիթէ	1890	—	—	—	—
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտամուրհ	1886	—	—	—	—
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	—	—	—	—
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869		—	10	25
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	—	—	4	10
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	—	—	5	32
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	—	—	36	—
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	—	—	367	—
» 80,000,000	500	500	5	երկաթուղիք (Պարտամուրհ.	1889	477	—	477	50
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	—	—	8	20
Ֆր. 709,506	500	500	5	Թրամուէյ (Պարտամուրհ	1882	—	—	500	—
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	—	—	20	38
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1392	—	—	1	87
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	—	—	7	60
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1832	—	—	395	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) Dի ՎՐԱՅ		Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի		2	05
1 ամսուան համար		5	—
1 օրուան համար		1	90
Ռըբ ը		—	—
Կանոնի (Հէվալէսից)		—	50
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	13/16
Փարիզ »	Ֆր.	22	71 1/4
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	11	15
Պէրլին չէք	Մարք.	18	—

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար	»	5	75
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՅ			
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն		110	22
20 Ֆրանքնոց		88	03
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Ֆլորին		51	15
Ռուպլ Թղթադրամ		8	32
Մէճիտիյէ		108	29
Մանր արծաթ		103	—
Մէթալիք		98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 20 Դեկտ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Սէրի. Ֆր.	44	—
» » C » »	28	67
D (Բացուած »	25	67
(Դոցուած »	25	57
Ռումէլիի Երկաթուղի »	124	62
Քրէտիթէ »	477	50
Մաքսային Պարտամուրհ »	— —	—
Օսմանիէ »	447	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	473	75
Պանք Օթոման (անուանին.) »	669	06
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	101	55
» » 3½% »	107	40
» Իտալական »	86	27
Քրէտի Լիոնէ »	820	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	916	25
Քոնդուար տ'Էսքոմպ »	550	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3085	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	160
ՎԻԵՆՆԱ 20 Դեկտ.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	71	10
Օսմ. Ռէժի »	232	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	50
« Փարիզի » »	49	37

ԼՈՆՏՈՆ 20 Դեկտ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	66	—
» » B »	44	—
» » C »	28	37
D (Բացուած »	25	43
(Դոցուած »	25	37
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Երաշխաւոր.	98	25
» » 1894 3½% Եգպ. Հրկ.ով	102	50
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	16	62
Անատոլուի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	102	37
Աւանդնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	103	12
Ռանթ Հելլենական 5% »	29	50
» » 4% »	32	—
Պորդուգ. Փոխառ. 6% »	88	50
» » Նոր 6% »	101	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	312
ՊԵՐԼԻՆ 20 Դեկտ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	20
Ռումէլիի Երկաթուղի »	110	50
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	93	30
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	340
» Փարիզի » 2 ամիս	80	85
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	61	—

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 20 Դեկտ.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	— —	—
» Երկաթուղի	124	50
» Ռէժի	— —	—
Մաքսային Պարտամուրհ	— —	—
Քրէտիթէ	— —	—
Պանք Օթոման	670	31
Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Ֆրանսական Ռանդ 3%	101	60

ՏՕՔ. Մ. ԷԼԻՈՒ

որ փորձառու բժիշկ մ'է, այժմ կը բնակի Իսկիւտար Պաղլար-պաշի թիւ 24։ Կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, ի մասնաւորի ներքին հիւանդութիւններ, կանանց հիւանդութիւն և ջղային խանգարումներ։ Աղքատները ձրի կը խնամէ ուրբաթ օրերը։ 176 15—36

THE GRESHAM LIFE

(Թը Կրէշըմ Լայֆ)

Ընկերութիւն Կեանքի Ապահովագրութեան

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ մեր Եւրոպական ու Ասիական Թուրքիոյ տնօրէնութիւնը յանձնած ենք

Պ. ՏԻՐԱՆ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀԻ

Ընդհ. Տնօրէն Թուրքիոյ համար միայն

Պ. Տիրան Ապտուլլահ արտօնուած է գործակալներ, փոխ-գործակալներ, բժիշկներ անուանելու, թերհաշիւներ ու վճարումներ ընդունելու։

Թուրքիոյ տնօրէնութեան հասցէն

Վոյվոտա փողոց, Նաւսէֆ Իպզէտին խան, Ֆրանսական նամակատան դէմը, Ղալաթիա։

Ընդհ. Տնօրէն

14—26 Ս. Պ. Ս. ՊՕՊ

ՄԻՀՐԱՆ ԹԷԼԵԱՆ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ

Փոխադրուած Թարագճըլար, Մաթէօ խան թիւ 24

Կ'ստանձնէ թէ՛ մայրաքաղաքէս և թէ գաւառներէն յանձնարարուած նախնական, վերաքննիչ և վճռաբեկ ատեաններու առջեւ տեսնուելիք Հուգուգի, Շէրիի, Առեւտրական ու Պատժական՝ ինչպէս նաև հիւպատոսարանաց և Ազգ. Պատրիարքարանի յատուկ դատեր։ Կը կատարէ պաշտօնական գործողութիւններ և փէրագի ձեւակերպութիւններ։ Կը խմբագրէ և կը թարգմանէ ընթացիկ ամէն լեզուով պաշտօնական կամ ոչ, ամէն տեսակ գրութիւններ։ 97

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՄԵՐԱՄՔԵՐԻ

Նիզամիէ սարրաֆխանէ անպարընա միւպայիա օլունաճագ 5000 ատէտ գօլայ թախթաըերըն պէհէր ատէտի 1 ղրշ. 35 փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունը էվվէլին 8ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն իթասընա վէ 10ընճը կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ ատյրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 20 3—3

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիեռա

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիերայի գարեջուր, Կ. Բշորի գարեջրատան

Աւստրիական Խորհրդական

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ թագաւոր կայսեր և Պաւիերայի խնամակալ իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերայի, ուրիշ ամէն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորովին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամէն եղանակներու յարմար, ճանչցուած և յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820 ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854 ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հէկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Մետալներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հալէնտայի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի մետալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի մետալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի մետալ և պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց շքադրամ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուներրը.

Կամպրինուս, զոր կը բանեցնէ Տիմիդրի Ֆրիանտոյանիս, Բերա Մեծ-Փողոց, 312, Քոնքորտիայի դէմը։

Տէմէղրաքօբուլօ եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է

«Փշոր Պրաու»
Վիլհէլմ Բոլաքա
Պազար Ալման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 48—78

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Մարտ 20ի Կայսերական իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրգայա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերութեան դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55.000.000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք 20.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 70.000.000 »

Թեմիս Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Գալիա Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Ջէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ֆ. ՌՈՒԲԲԵՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000.000 — "ՖԻՆԻՔՍ" — Հիմնուած Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ատոռ գագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՄՈՒՀԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՔՕՆԵԱՔ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ց'ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ Ի ՁԵՌԱՆԷ Գ. ՊՕՒԼԱՆԱՔԻԻ (1884)

Այս քօնեաք, որ կը կէ 408 միւ. վկայականը, տարբերուանած է Բարիզի Պաղապետութեան կողմէ, և կնքուած Բարիզի հիւպատոսական գրասենեակի 1988 թիւ կնիքով Տնօրէն Գ. Ժիւօլի կողմէ՝ նախագահութեամբ Գ. Բասթէօռի։ Արգիւնք տարբալուծման. — «Զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած է եւ համեղ ու անուշաբոյր» Ով որ այս ծանուցումը գործածէ, անուանարկութեան ոճիրը գործած պիտի նկատուի։

Այս քօնեաք արձանագրուած է ի պաշտօնատունն Լոնտոնի ընդհանուր գնմանց «Եգիպտացի Գ.Պուլանաքիի զուտ խաղողէ պատրաստած քօնեաքը» նաւունով։ 1894ին Եգիպտոսի արուեստահան դէսին միայն այս քօնեաք արժանացած է մրցա ակի եւ առաջին կարգի ոսկի շքադրամի։ Նոյն արուեստահանդէսի՝ ոգելից ըմպելեաց ճիւղին զըննահատիչ յանձնախումբի անդամք՝ Գ. Պուլանաքիի քօնեաքի գործարանն այցելելով հետեւեալ վկայականը տուած են.

«Մեք, ստորագրեալքս, անդամք Եգիպտոսի ցուցահանդէսին ոգելից ըմպելեաց ճիւղին գնահատիչ յանձնախումբին, քննեցինք քաղաքս բնակող Գ. Պուլանաքիի ի ցոյց դրած քօնեաքի նմուշներն եւ կը յայտարարենք թէ արդարեւ գնահատման արժանի են։ Այցելեցինք Գ. Պուլանաքիի գործարանն. արհեստին կարեւորութիւնը մեր արանչացումը գրաւեց։ Լոնտոն վաճառմանց պաշտօնական ցուցակներէն, որը մեզ ցոյց տրուեցան, հաստատուեցաւ թէ այդ քօնեաքներու փոքր մասը քաղաքին մէջ կ'սպառի, իսկ մեծ մասն օտար երկիրներ կը ղրկուին՝ մանաւանդ յ'Անգլիա։ Այդ ցուցակներով յանձնարարուած է վստահ ըլլալ թէ այդ քօնեաքներ զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած են։ Սքանչելի են գործար նին ամեն մասերուն կազմակերպութիւնը, մաքրութիւնն ինչպէս նաեւ գործիները։ 80 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը կը շարժէ բոլոր մեքենաները որով օրական 12000 լիտր գինիի ոգի կ'արտադրուի։ Գնահատուած է տեսակն այն ապակեայ գինիներու, որք քօնեաքի պատրաստութեան յատկացուած են։ Մթերուած քօնեաքներու մէջ 1884ինն ամենէն նախամեծարն է։ Միւս տարիներու քօնեաքները դրուած են բուրաքանչիւրն 800, 5000 եւ 1 000 լիտրնոց 2400 տակառներու մէջ։ Նկուղներու մէջ ալ 200,000է աւելի սնտուկներով քօնեաքներ կան։

«Վերջապէս սա ալ յայտարարենք թէ Գ. Պուլանաքիի գործարանը պատիւ կը բերէ թէ՛ իրեն եւ թէ Եգիպտոսի։»

Աղեքսանդրիա, 24 յունիս, 1894.

Անդամք քննիչ յանձնախմբի
Սիմոն, Տօքթ. Էրտվան պէյ, Լասքարիս, Ճ. Ղըրպարի, Ֆինտէլ, Մալիպաքիս։

Կը հաստատեմ թէ այս վկայական Գ. Պուլանաքիի տրուած է իր խնդրանաց համաձայն։

Ի դիմաց Եգիպտոսի ցուցահանդէսի մասնախմբին Տօքթ. Հայքալիս։

Տօքթ. Հայքալիս փաշայի սա բացրութ ւնը կը վաւերացնեմ։ Կառավարիչ Աղեքսանդրիայի (կնիք) Իպրահիմ Նէճիպ

Աղեքսանդրիա, 3 յուլիս 1894

Այս քօնեաքներ կը գտնուին ի Կ. Պոլիս, Գ. Պուլանաքիի փոխանորդներուն Գ. Գ. Միլքրօի եւ Քօէնի վաճառատուններն՝ Ղալա իա Թուլումպա փողոց թիւ 6 եւ 7։ Թիւ 178 6—36

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիքա և փէ-ղ օղի շիշը 12 ղրուշ։

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՌՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35.000.000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՉԵԴՋԷի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալն Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ խան։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆրանք 8.000.000
Պահեստի դրամ » 8.100.000
Տարեկան հասոյթ » 19.532.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 5/17	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 6/18	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 7/19	Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 7/19	Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 8/20	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 9/21	Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱՋԴ.— Դեկտ. 6/18, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 605

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՏՐԴ. Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ — Հաստատեալ 1852
ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք ատամ քաշելէ յետոյ արհեստական ատամներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստոյգ ձուլած ատամներու, ոսկի, ալումինէ և մետաղէ լեզներ, ինչպէս նաև իր դարմանեն բերնի և ատամի ամեն հիւանդութիւններ և կը քաշեն առանց ցաւ զգալնելու։

(Բացի կիրակէէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէսօր. 38

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Ց. ԽԱՉՓՈՒՐԵԱՆ

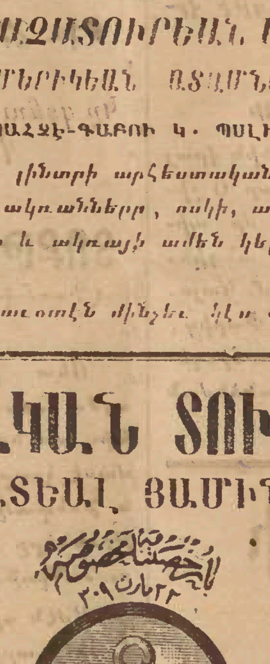

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամեն քաղաքաց ալ մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճաւայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէն և արդէն հասած են մեզ, և հեռագրեալ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կ'ընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամեն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ անտուփներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է ազնուագոյն թէյերու փռել, չափ և գնոց մասին։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽԱՉՓՈՒՐԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԵԱԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕԴՈՒՑ ԻՒՂ.
Իփօֆօսֆիթ տը շօվ ե սօտայ
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ. Իբօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոցերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղճղութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՌԲԷԼ

ԳՕՆԵԷԻ ԳԱՓՍՈՒԼՆԵՐԸ
CAPSULES COGNET
Անմիջական կերպով կ'աղէկցնեն ՍԱՍՏԻԿ ՀԱՐԲՈՒԽ, ՀԻՆ և ՆՈՐ ՑՆՑՂԱՏԱՊ (ՊՐՈՆՇԻԹ)։
Կուրծքի հիւանդութեանց դէմ գործածուող դեղերուն ամենէն ազդուն է։
Վաճառատեղին՝ Բարիզ, 43, Սէնթօնժ փողոց և ամեն դեղարան։

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10%

ԷՔՍԻԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

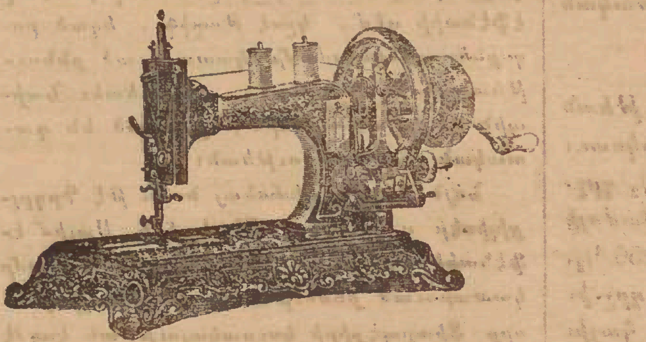
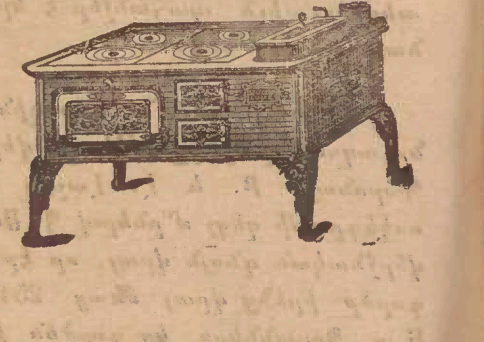
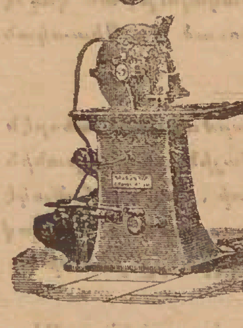
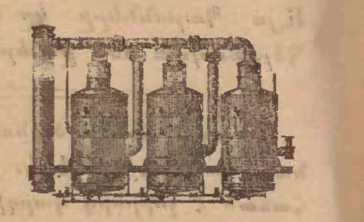
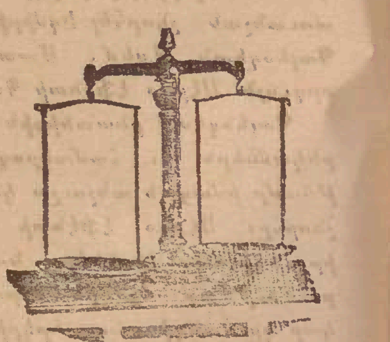

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերու. Ղալաթիա, Բէր էմպ' Բազ որ եւ Մէհքէմէ փողոց, Թիճարէթ խան [նաև կին կեդրոնատեղին Ռէժիի]

Մեծ մթերք զանազան մեր նաւերու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու քարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը դրուի եթէ յաճախորդն ուզէ։ Պարզ քարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 ռիլօլիտրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայ։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ճակող մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթաթիթեղ եւ խոնդրաքարտէ թիթեղագործութեան, զարդարութեան, կոպղարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրհաններ, հերկագործական երենաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ զերանիներ, ամֆալտ, խայծղանաւոր քարդոն, խոհանոցի անօթներ, կազի լամբարներ, ճեմիշի կ զմածք, պիսփլէգ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

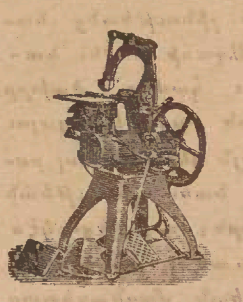
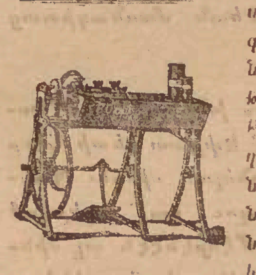
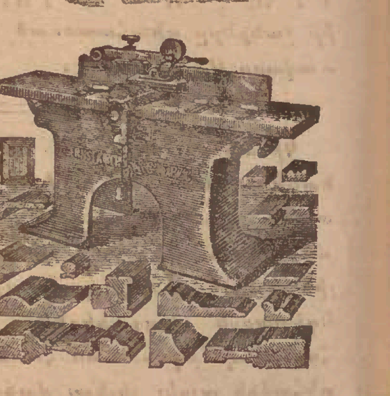

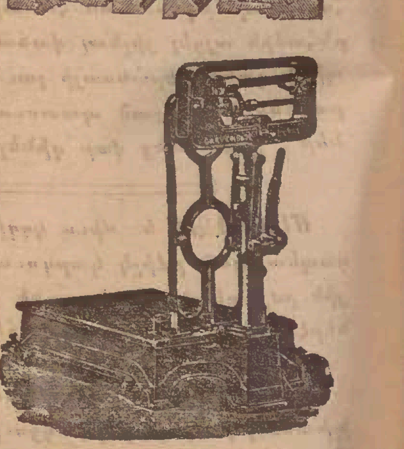

Մասնաճիւղ
ԱԹԷՆՔ, Սոփոկլէս փողոց, 11 [նախկին Պորտ Աթէնքի]

Ներքաններ
ՍԵԼԱՆԻԿ, Թոփխանէ ձաղ, ՊՈՒԷՈՒ, Բիլստոն փրկ.

Գործակալութիւնք
ՍԵԼԱՆԻԿ	ՄԵՐՍԻՆ	ՊԷՐՈՒԹ	ՔԱՒՖԱ
ԻԶՄԻՐ	ՀԱԼԷՊ	ԴԱՄԱՍԿՈՍ	ԵԱՖԱ

Օրփու, Զանդա, Բաղրաս, Բախամաղա, Շիրա Վոլօ, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ։

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ
(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որոնք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են կօտօթ Էէշթառով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քսան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին Պոլիս և գաւառները, բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով։ Իսկ կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գոճաան Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի Թիւ 13 մթերանոցը։ 127 37—45